

DOM Biuro Urbanistyczne Kielb-Stańczuk, Jaszczuk-Skolimowska Sp. j.
 ul. Chojnicka 61, 83-200 Starogard Gdański
 tel.: (058) 562-20-57, e-mail: pprdom@pprdom.pl

proeko

Rok utworzenia 1990

BIURO PROJEKTÓW I WDROŻEŃ PROEKOLOGICZNYCH

80-280 Gdańsk, ul. Szymanowskiego 2/12 tel. 602 773 858 e-mail: proeko@proeko.gda.pl www.proeko.gda.pl

Opracowanie:

**UWARUNKOWANIA LOKALIZACJI
 ELEKTROWNI WIATROWYCH W GMINIE GŁÓWCZYCE
 (pow. słupski , woj. pomorskie)**

Autorzy	dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska (część II i III) dr hab. Maciej Przewoźniak (część I i III)
Opracowanie kartograficzne	mgr Wojciech Kielb mgr Karina Mańkowska

Gdańsk - Starogard Gdański, styczeń - maj 2022 r.

Copyright by © Barbara Jaszczuk-Skolimowska & Maciej Przewoźniak, 2022

Spis treści:

WPROWADZENIE.....	3
-------------------	---

CZEŚĆ I. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	5
2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH	6
2.1. Uwarunkowania fizjograficzne	6
2.2. Uwarunkowania ekologiczne	9
2.3. Uwarunkowania zasobowo-użytkowe	17
2.4. Formy ochrony przyrody.....	19
3. UWARUNKOWANIA KRAJOBRAZOWE LOKALIZACJI ELEKTROWNI.....	22
4. UWARUNKOWANIA SOZOLOGICZNE LOKALIZACJI ELEKTROWNI	28
5. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH	31
6. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	33

CZEŚĆ II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

WPROWADZENIE DO CZĘŚCI UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	36
1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	37
1.1. Analiza obowiązujących ustaleń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych	37
1.2. Analiza aktualności dokumentu i wnioskowanych zmian polityki przestrzennej.....	46
2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	56
2.1. Spis planów miejscowych związanych z rozmieszczeniem farm wiatrowych.....	56
2.2. Analiza ustaleń związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych.....	57
3. WYDANE DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	64
4. ELEMENTY PONADLOKALNEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ISTOTNE DLA ROZMIESZCZENIA ELEKTROWNI WIATROWYCH	67
5. WNIOSKI.....	70
CZEŚĆ III. SYNTEZA – WNIOSKI DLA SAMORZĄDU GMINY GŁÓWCZYCE	
SYNTEZA – WNIOSKI	72

Załączniki kartograficzne:

1. Gmina Główny. Środowiskowe uwarunkowania lokalizacji elektrowni wiatrowych.
1:25.000.
2. Gmina Główny. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego lokalizacji
elektrowni wiatrowych. 1:25.000.

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie analizy dotyczącej możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie obejmuje dwie zasadnicze części :

1. uwarunkowania środowiskowe, obejmujące uwarunkowania fizjograficzne, ekologiczne, zasobowo-użytkowe, krajobrazowe, sozologiczne i formalno-prawne (załącznik graficzny i opis)
2. uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego obejmujące analizę stanu istniejącego - użytkowania i zagospodarowania terenu w szczególności w zakresie istniejącej i planowanej zabudowy chronionej akustycznie na podstawie ewidencji gruntów oraz analizę planowanego zagospodarowania terenu na podstawie obowiązujących planów miejscowych i polityki przestrzennej gminy (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy) oraz przeglądu wydanych decyzji administracyjnych, a także wytycznych związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych dla elementów zagospodarowania.

Część tekstową uzupełniają dwa załączniki graficzne w skali 1:25000, przedstawiające rozmieszczenie przestrzenne wymienionych grup uwarunkowań.

Generalne wnioski z przeprowadzonych analiz wskazują trzy typy obszarów:

1. Obszary na których lokalizacja elektrowni wiatrowych jest zabroniona,
2. Obszary, które posiadają ograniczenia dla lokalizacji elektrowni wiatrowych, lecz po wykonaniu szczegółowych analiz lub zmianie obowiązujących dokumentów planistycznych lokalizacja elektrowni wiatrowych może być dopuszczalna,
3. Obszary, które nie posiadają uwarunkowań limitujących lub ograniczających lokalizację elektrowni wiatrowych.

Każdorazowo decyzja o możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych poprzedzona musi być szczegółowymi badaniami terenowymi, wskazującymi ewentualne, lokalne ograniczenia, w tym w szczególności inwentaryzacjami przyrodniczymi i monitoringami oraz monitoringami ornitologicznym i chiropterologicznym (nietoperze).

Niniejsza analiza zawiera określenie uwarunkowań obiektywnych, możliwych do wskazania na podstawie istniejących przepisów prawa powszechnego i lokalnego oraz obowiązujących dokumentów i decyzji administracyjnych, do których autorzy analizy uzyskali dostęp aktualnych na czas sporządzania wniosków (03.2022). Analiza pomija aspekt społeczny, czyli stosunek mieszkańców i właścicieli gruntów do rozwoju energetyki wiatrowej w gminie Głównicyce, gdyż ten aspekt zagadnienia związany jest z konkretnymi lokalizacjami elektrowni wiatrowych i uzależniony jest od parametrów poszczególnych przedsięwzięć

Podstawę formalną niniejszego opracowania stanowi umowa nr INW-II.671.1.2021 na opracowanie Analizy dotyczącej rozmieszczenia elektrowni wiatrowych w gminie Głównicyce zawarta dnia 30.11.2021 r. pomiędzy Gminą Głównicyce a firmą DOM Biuro Urbanistyczne Kielb-Stańczuk, Jaszczuk-Skolimowska Sp. J. w Starogardzie Gdańskim.

CZĘŚĆ I.
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem opracowania jest rozpoznanie środowiskowych uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Główny. Gminę Główny pod względem środowiskowym wyróżniają:

- położenie w zasięgu dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych – Wybrzeża Kaszubsko-Słowińskiego i Pobrzeża Kaszubskiego (Przewoźniak 2017);
- położenie w zlewniach dwóch rzek przymorskich – Łeby i Łupawy;
- częściowo położenie w strefie nadmorskiej;
- duże zróżnicowanie struktury środowiska przyrodniczego – od równin torfowych przy jez. Łebsko na północy, przez Pradolinę Łeby na wschodzie, po wierzchowinę wysoczyzny morenowej rozciętej dolinami Łupawy i mniejszych cieków na odrębne płaty w pozostałej części gminy;
- położenie północnych krańców gminy w zasięgu Słowińskiego Parku Narodowego (SPN) i przeważającej powierzchni części gminy w otulinie Parku;
- duży udział innych form ochrony przyrody, częściowo pokrywających się terytorialnie: dwóch rezerwatów, czterech obszarów Natura 2000, 216 użytków ekologicznych i ponad 70 pomników przyrody.

Zakres problemowy rozpoznania obejmuje:

- **uwarunkowania przyrodnicze** lokalizacji elektrowni wiatrowych w podziale na:
 - fizjograficzne;
 - ekologiczne;
 - zasobowo-użytkowe;
 - wynikające z form ochrony przyrody ustanowionych i planowanych;
- **uwarunkowania krajobrazowe** lokalizacji elektrowni;
- **uwarunkowania sozologiczne** lokalizacji elektrowni, zwłaszcza wynikające z potencjalnego oddziaływania elektrowni na klimat akustyczny.

Integralną częścią opracowania jest załącznik kartograficzny „Gmina Główny. Środowiskowe uwarunkowania lokalizacji elektrowni wiatrowych” w skali 1:25.000 (na podkładzie mapy topograficznej 1:25.000 w układzie współrzędnych 1965, uzyskanej przez pomniejszenie mapy topograficznej w skali 1:10.000 - dla obszaru gminy nie ma bardziej aktualnych map topograficznych w skalach 1:25.000 i 1:10.000, w układach 1992 lub 2000).

Opracowanie wykonano na podstawie literatury przedmiotu, w tym własnych opracowań teoretyczno-metodycznych (Przewoźniak 2007, 2012, 2020), bogatego dorobku zawodowego autora (w latach 2003-2015 wykonanych kilkadziesiąt dokumentacji środowiskowych zakończonych uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zespołów elektrowni wiatrowych w całej Polsce) oraz na podstawie rozpoznania terenowego obszaru gminy, przeprowadzonego w trakcie realizacji różnych opracowań planistycznych dla gminy oraz prac własnych, w tym na obszarze Słowińskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH

2.1. Uwarunkowania fizjograficzne

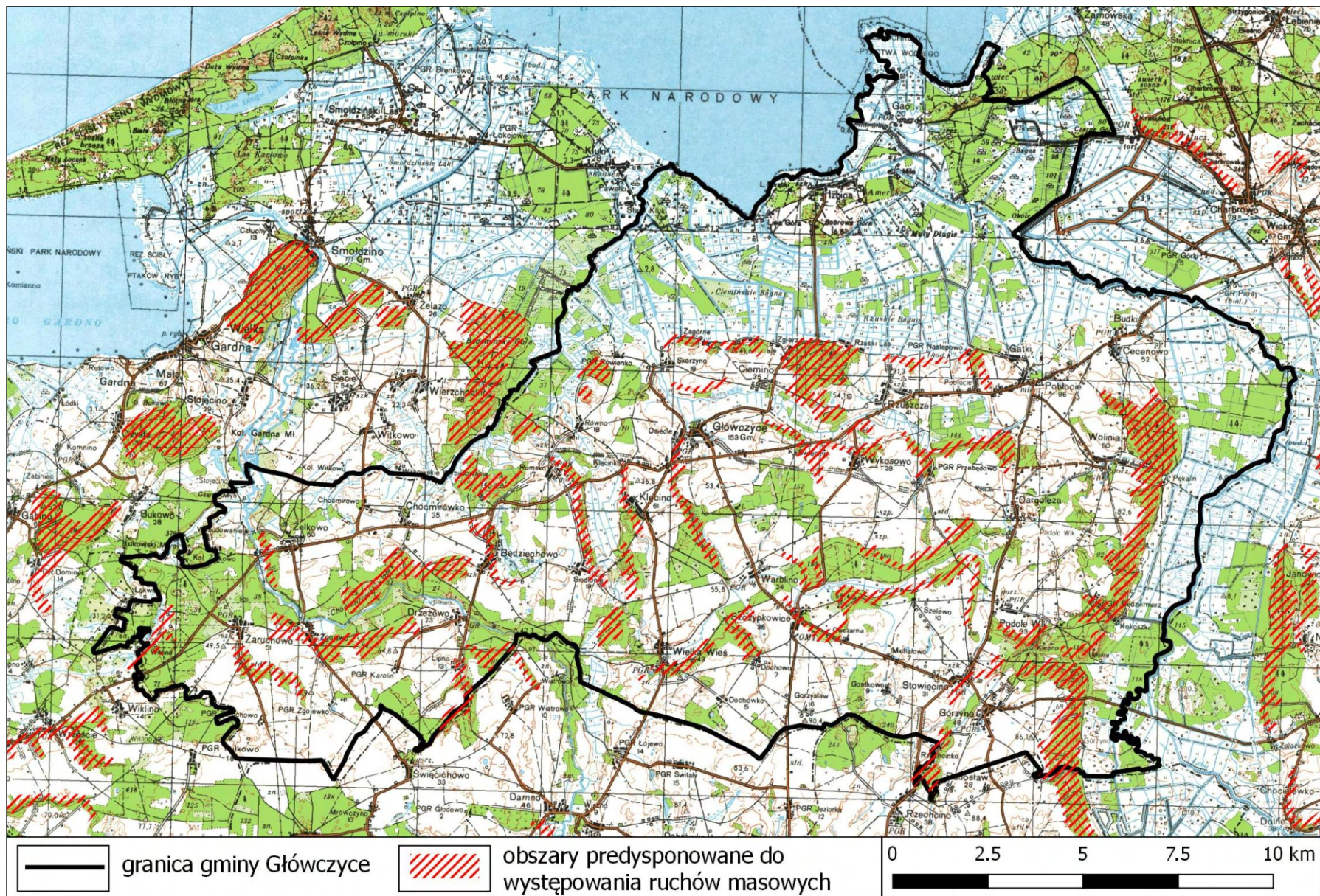
Uwarunkowania fizjograficzne lokalizacji elektrowni wiatrowych wynikają ze struktury przyrody nieożywionej i obejmują warunki: geomorfologiczne, geologiczne, wodne i klimatyczne (wietrzne).

Niekorzystne warunki geomorfologiczne, geologiczne i wodne, z reguły we wzajemnym współwystępowaniu, występują na obszarze gminy Głównyzyce w zasięgu następujących, pięciu podstawowych struktur przyrodniczych (zał. kartogr. 1):

- 1) równiny przy jez. Łebsko (Nizina Łebska) z torfami w podłożu, o płytkim występowaniu pierwszego poziomu wód podziemnych, w większości regulowanego w zasięgu polderów, z możliwymi zalewami powodziowymi, głównie na obrzeżach jeziora i podtopieniami na poderach,
- 2) dno Pradoliny Łeby, w większości zatorfione, w partiach przy zboczach z gruntami mineralnymi w podłożu (deluwia), o w większości płytkim, pierwszym poziomie wód podziemnych, obniżonym przez odwadniające systemy melioracyjne, z możliwymi zalewami powodziowymi (terasa zalewowa);
- 3) dna dolin rozcinających wysoczyznę morenową, jak doliny Łupawy, Głównyzyckiego Strumyku, Skórzynki, Pustynki, Rzechninki Młyńskiej i innych drobnych cieków, o zróżnicowanej, przypowierzchniowej budowie geologicznej i występowaniu pierwszego poziomu wód podziemnych na głębokości w większości do 1 m p.p.t., rzadziej do ok. 2 m p.p.t., z możliwymi, lokalnymi zalewami (terasy zalewowe) i podtopieniami;
- 4) dna wytopiskowych zagłębień terenu na wysoczyźnie morenowej, z utworami organicznymi w podłożu, głównie z torfami, z płytkim, pierwszym poziomem wód podziemnych, z okresowymi podtopieniami;
- 5) strefa zboczowa (krawędziowa) Pradoliny Łeby i zbocza pozostałych dolin oraz północnego skłonu wysoczyzny morenowej, o dużych nachyleniach terenu, z zagrożeniem morfodynamicznym (osuwiska i inne ruchy masowe – rys. 1), w podłożu z piaskami i glinami glacialnymi i w większości o głębokim występowaniu pierwszego poziomu wód podziemnych,
- 6) wzniesienia morenowe o znacznych wysokościach względnych i nachyleniach terenu, w podłożu z piaskami i glinami glacialnymi i w większości o głębokim występowaniu pierwszego poziomu wód podziemnych.

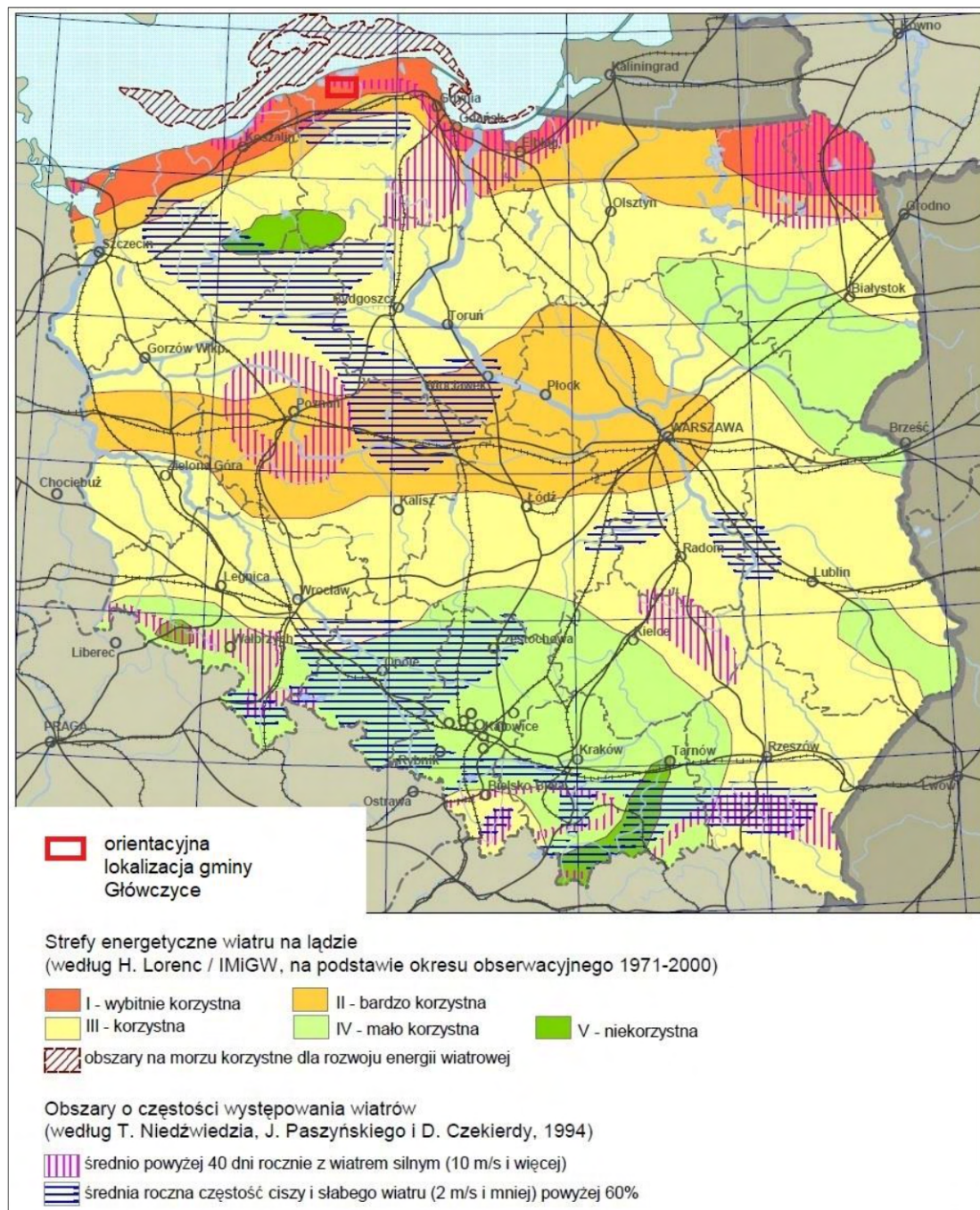
Najkorzystniejsze warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych występują na wierzchołkach morenowych, w tym na kulminacjach lokalnych, połogich wzniesień, ze względu na docelowe położenie rotorów w strefie o największych prędkościach wiatru (generalnie wzrastają wraz ze wzrostem wysokości n.p.t.). Występują tam także korzystne warunki geotechniczne - gruntowe i gruntowo-wodne dla posadowienia elektrowni. Na wierzchołkach wysoczyzn brak również istotnych ograniczeń topograficznych dla budowy sieci dróg między elektrowniami i infrastruktury technicznej.

Gmina Głównyzyce położona jest w regionie klimatycznym Wschodnionadmorskim (Woś 1999). Przeważają wiatry z sektora zachodniego, o dużych prędkościach w ciągu całego roku. Największe prędkości wiatrów występują od listopada do marca, najmniejsze latem, zwłaszcza

Rys. 1. Gmina Głowczyce - tereny predisponowane do występowania ruchów masowych (źródło: opr. własne na podstawie danych z www.pig.gov.pl)

w lipcu i sierpniu. Brak dostępnych danych nt. pionowego rozkładu prędkości wiatrów na obszarze gminy. Wg opracowań ogólnopolskich obszar gminy Główczyce należy do strefy energetycznej wiatru o wybitnie korzystnych warunkach wietrznych dla lokalizacji elektrowni wiatrowych (rys. 2).

Rys. 2. Gmina Główczyce na tle mapy „Zasoby energii odnawialnej w Polsce – energia wiatrowa” (Źródło: „Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030” 2012).

Reasumując, uwarunkowania fizjograficzne dla lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarze gminy Główczyce są bardzo zróżnicowane, korzystne tylko na równinnych i falistych wierzchołkach wysoczyzn morenowych.

2.2. Uwarunkowania ekologiczne

Uwarunkowania ekologiczne lokalizacji elektrowni wiatrowych wynikają przede wszystkim z charakteru lokalnych ekosystemów, z położenia względem korytarzy ekologicznych oraz z potencjalnego oddziaływania elektrowni na zwierzęta fruujące.

Struktura ekosystemów

Na obszarze gminy Głównyzyce występuje duże zróżnicowanie ekosystemów. Podstawowe grupy tworzą ekosystemy (zał. kartogr. 1):

- wodne – jeziorne (w tym oczka wodne) i rzeczne (w tym drobne ciek);
- mokradłowe, głównie torfowiskowe i bagienne, w tym szuwarowe;
- łąkowe wilgotne;
- leśne bagienne, łąkowe i olsy;
- leśne typu dąbrów, buczyn itp.
- borowe;
- semileśne - skupienia drzew;
- zaroślowe – skupienia krzewów, w tym łązy.

Ponadto istotne znaczenie ekologiczne na obszarze gminy mają:

- przydrożne i inne szpalery oraz aleje drzew;
- parki dworskie i podworskie;
- tereny urządzonej zieleni wiejskiej.

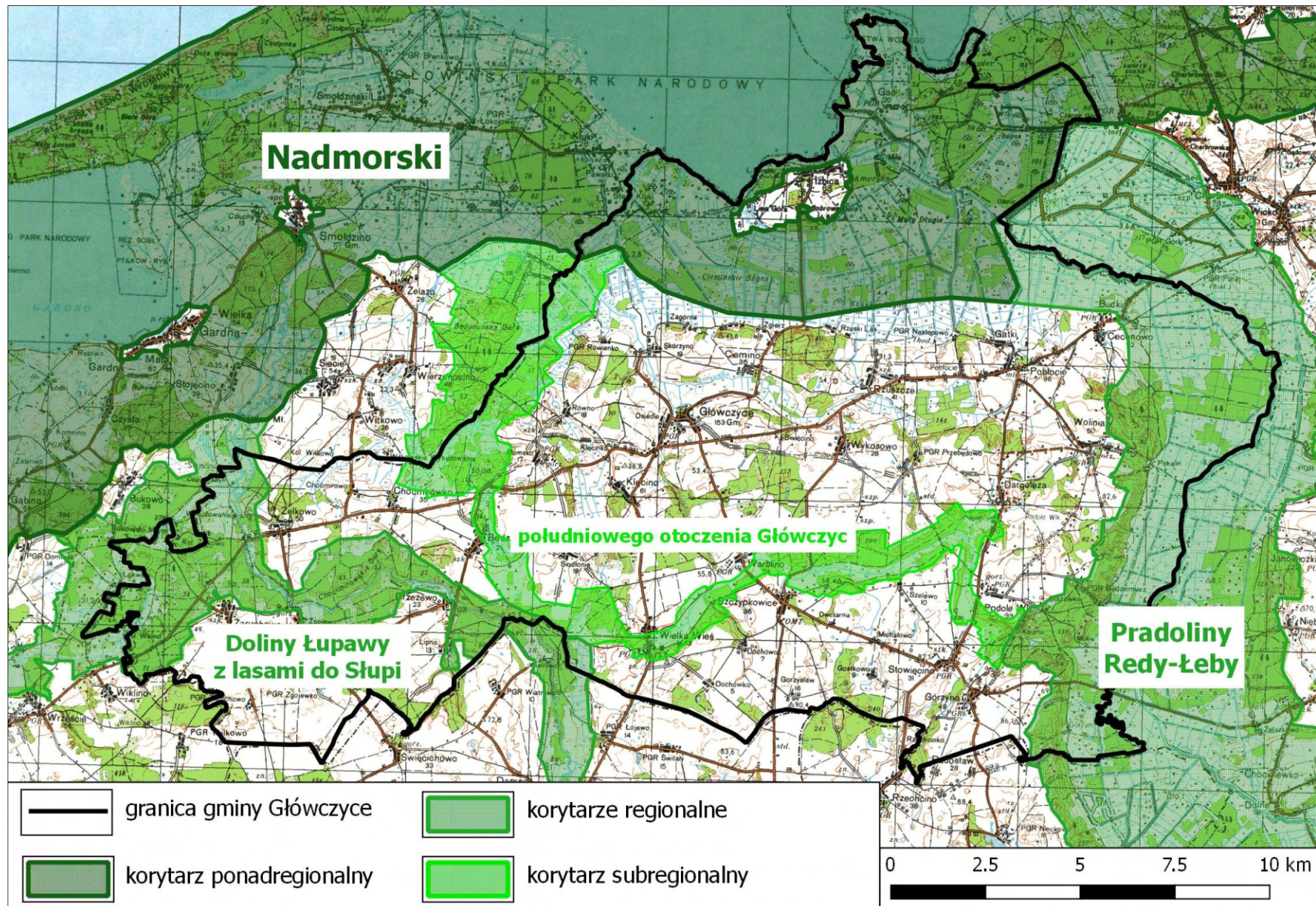
Ekosystemy wymienionych typów wymagają ochrony przed lokalizacją elektrowni, ze względu na ich znaczenie dla bioróżnorodności, a tym samym dla stabilności i sprawności funkcjonowania przyrody, a także ze względu na ich pozytywny wpływ na walory fizjonomiczne krajobrazu (zob. rozdz. 3). Wymagane jest także zachowanie stref buforowych w otoczeniu wymienionych typów ekosystemów (zob. poniżej).

Korytarze ekologiczne

Według „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030” (2016) przez obszar gminy Głównyzyce przebiegają następujące, lądowe korytarze ekologiczne (rys. 3 i zał. kartogr. 1):

- ponadregionalny „Nadmorski”;
- regionalne „Pradoliny Redy-Łeby” i „Doliny Łupawy z lasami do Słupi”;
- subregionalny „Południowego otoczenia Głównyzyce”.

W „Planie ...” (2016) określono jako jeden z kierunków zagospodarowania przestrzennego kierunek 3.1. *Zasada zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalnie do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych (...).* Zasady zagospodarowania przestrzennego, określające sposób realizacji ww. kierunku 3.1., są według „Planu ...” (2016) następujące (**pogrubiono** zasady o szczególnym znaczeniu w aspekcie lokalizacji elektrowni wiatrowych):

Rys. 3. Gmina Głwczycy - korytarze ekologiczne wg "Planu zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego 2030" (2016).

- 3.1.2 *Zasada kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:* **W„A”**
- 1) *formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów je ustanawiających oraz planów zadań ochronnych i planów ochrony (jeśli takie obowiązują) dla obszarów: Natura 2000, rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu;*
- 2) *lasami - należy stosować zasady wynikające z planów urządzania lasów;*
- 3) *dolinami rzek - należy uwzględniać potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny);*
- 4) *terenami podmokłymi - należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcje i sposób użytkowania.*
- 3.1.3 *Zasada zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej ekosystemów leśnych i dolinnych (zwłaszcza w obszarach korytarzy ekologicznych) w miejscach przecięcia z infrastrukturą transportową o charakterze barier antropogenicznych – w szczególności dróg klas: A, S i GP oraz linii kolejowych – za pomocą wyznaczenia i budowy przejść dla zwierząt oraz stosowania nietransparentnych ekranów osłonowych na trasach migracji ptaków.* **U**
- 3.1.4. *Zasada bezwzględego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne.* **U**
- 3.1.5. *Zasada priorytetu ekologicznego – polegająca na stosowaniu rozwiązań techniczno-przestrzennych służących zachowaniu i podwyższeniu przyrodniczej, w tym krajobrazowej jakości przestrzeni i zapobieganiu przekształceniom przestrzennym skutkującym utratą bądź istotnym obniżeniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacją terenów przyrodniczo cennych oraz utratą ciągłości przestrzennej ekosystemów.* **W„A”**
- 3.1.6. *Zasada zachowywania w stanie naturalnym terenów podmokłych - jako regulatorów warunków hydrologicznych, klimatycznych i ekologicznych środowiska oraz elementów naturalnej retencji wód.* **W„A”**

¹ **U** – ściśle obowiązujące (zaznaczone w Planie tłem szarym), wiążące dla gmin przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i dla zarządu województwa przy uzgadnianiu projektów ww. dokumentów; **W”A”** - wytyczne wymagające rozważenia (jako problem planistyczny) i zaproponowania właściwego indywidualnego rozwiązania planistycznego w trakcie prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, **W”B”** – do stosowania (uwzględnienia) w działaniach w strukturach Samorządu Województwa Pomorskiego; **W”AB”** – wytyczne spełniające oba powyższe założenia; **R** – rekomendacje, których uwzględnienie w dokumentach planistycznych jest wskazane, ale brak ich uwzględnienia nie może stanowić o odmowie uzgodnienia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- 3.1.7. **Zasada trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego.** W_{„AB”}
- 3.1.8. **Zasada integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni jako spójnego systemu zielonej infrastruktury – z uwzględnieniem zielonych pierścieni i korytarzy ekologicznych - stanowiących elementy łączności ekologicznej obszarów miejskich z ich otoczeniem.** W_{„A”}
- 3.1.9. **Zasada zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej, jako cennych obiektów ochrony różnorodności biologicznej zapewniających trwałość ekosystemów (w szczególności terenów podmokłych, łąk dolinnych i śródleśnych, zadrzewień śródpolnych, starorzeczy i oczek wodnych) – nie objętych dotychczas ochroną prawną - w tym wskazanych w Planie.** W_{„AB”}

Tabela 1. Działania i przedsięwzięcia polityki przestrzennej, służące realizacji kierunku 3.1. (pogrubiono działania o szczególnym znaczeniu w aspekcie lokalizacji elektrowni wiatrowych)

L.p.	Działania i przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Ranga zapisów
1.	Ochrona regionalnego systemu ekologicznego przez	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	W _{„AB”}
	1) identyfikowanie, dokumentowanie i waloryzację przyrodniczą (m.in. w ramach sporządzania opracowań ekofizjograficznych dla gmin) terenów pełniących funkcję ekologiczną;	JST	W _{„AB”}
	2) zachowanie obszarów, siedlisk i obiektów przyrodniczych szczególnie cennych, reprezentatywnych dla regionu, reprezentujących krajobraz nadmorski, pojezierny, dolin rzecznych i równin zalewowych – zagrożonych zanikiem lub trwałym przekształceniem - oraz obejmowanie ich indywidualnymi formami ochrony przyrody;	JST	W _{„AB”}
	3) zalesianie, wprowadzanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, ekstensywne wykorzystanie użytków zielonych;	samorządy gminne	R
	4) zapobieganie rozlewaniu się zabudowy na terenach otwartych niezabudowanych, poprzez ochronę ekosystemów naturalnych i gruntów rolnych;	samorządy gminne	W _{„A”}
	5) zachowanie ciągłości przestrzennej powiązań ekologicznych na poziomie krajowym, regionalnym, subregionalnym i lokalnym, z utrzymaniem przestrzeni wolnej od zabudowy lub ograniczenie intensywności zabudowy w ich przebiegu	samorządy gminne	W _{„A”}
	6) budowę i zachowanie właściwych warunków funkcjonowania lądowych przejść dla zwierząt i przepławek dla ryb (tj. o odpowiednich standardach projektowych i wykonawczych, dostosowanych do potrzeb migracyjnych), w obszarach przecięcia z infrastrukturą	samorządy gminne zarządcy infrastruktury	W _{„A”}

	<i>techniczną (nie tylko drogami klasy A, S i GP oraz liniami kolejowymi, ale także w ciągach dróg wojewódzkich i przebiegach rurociągów).</i>		
2.	<i>Tworzenie koncepcji, planów i programów rozwoju zielonej infrastruktury oraz wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych - tzw. zielonych pierścieni, wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych.</i>	<i>SWP² samorządy gminne</i>	<i>W„AB”</i>
3.	<i>Uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin korytarzy ekologicznych - ponadregionalnych, regionalnych i subregionalnych oraz uszczegóławianie ich granic i wyznaczenie korytarzy rangi lokalnej, stosownie do skali dokumentu planistycznego.</i>	<i>samorządy gminne</i>	<i>U</i>
4.	<i>Określanie w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym zapisów / wytycznych / wskaźników gwarantujących zachowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych.</i>	<i>samorządy gminne</i>	<i>U</i>
5.	<i>Przywracanie cech naturalnych, poprawa kondycji jakościowej elementów środowiska, odtwarzanie obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych, łąkowych, a w szczególności: 1) rekultywacja jezior i przeciwdziałanie procesom ich eutrofizacji antropogennej; 2) renaturyzacja rzek i dolin rzecznych, przywracanie dolinom rzecznych funkcji korytarzy ekologicznych 3) zwiększanie zdolności retencyjnej ekosystemów i terenów.</i>	<i>JST</i>	<i>W”A”</i>
6.	<i>Tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień, zwłaszcza: 1) na terenach leśnej potencjalnej roślinności naturalnej, cechujących się aktualną niską lesistością; 2) w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej; 3) na obszarach objętych potencjalnymi i czynnymi procesami erozyjnymi; 4) na obszarach porolnych, objętych sukcesją nat.</i>	<i>regionalne dyrekcje Lasów Państwowych samorządy gminne</i>	<i>W”A”</i>
7.	<i>Zachowywanie, odtwarzanie, rewaloryzacja i kształtowanie elementów przyrodniczych charakterystycznych dla krajobrazu wiejskiego: miedz, pasów zadrzewień śródpolnych, małych cieków i dróg śródpolnych, śródpolnych oczek wodnych, ekosystemów brzegowych wód śródlądowych, żywopłotów etc., w szczególności wrefonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej.</i>	<i>samorządy gminne</i>	<i>W”A”</i>
8.	<i>Wprowadzanie i utrzymanie reżimów zagospodarowania służących ochronie cennych ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk.</i>	<i>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska samorządy gminne</i>	<i>W”A”</i>

² Samorząd Województwa Pomorskiego.

9.	<i>Zachowywanie w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego obszarów objętych dynamicznymi procesami geomorfologicznymi, w szczególności odcinków wybrzeża morskiego i dolin rzek, gdy nie stwarza to zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia oraz infrastruktury.</i>	<i>samorządy gminne urzędy morskie</i>	W”A”
10.	Zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych, łąk śródleśnych – szczególnie w obszarach korytarzy ekologicznych.	<i>samorządy gminne</i>	

Źródło: „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030” (2016).

W kontekście przytoczonych powyżej zapisów „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030” (2016), tereny lądowych korytarzy ekologicznych należy traktować jako wyłączone z lokalizacji elektrowni wiatrowych, ze względu na konieczność utrzymania ich funkcjonalności („drożności”) oraz ochronę lokalnych struktur przyrodniczych.

Ponadto północna część gminy Głównyca położona jest w zasięgu Południowobałtyckiego szlaku migracji ptaków – zob. poniżej.

Najważniejszym, potencjalnym skutkiem ekologicznym eksploatacji elektrowni wiatrowych jest oddziaływanie na **zwierzęta fruujące**. Oddziaływanie na ptaki i nietoperze (oddziaływanie na bezkręgowce jest nierozpoznane) może przejawiać się przez:

- śmiertelność w wyniku kolizji z konstrukcjami elektrowni;
- zmiany rozmieszczenia zwierząt w wyniku utraty siedlisk na terenie lokalizacji elektrowni i w jego otoczeniu;
- zmiany tras przelotów.

Ptaki

Generalnie, liczba kolizji ptaków z turbinami jest funkcją liczebności ptaków użytkujących dany teren. Największą śmiertelność ptaków notowano w przypadku elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na terenach:

- atrakcyjnych dla ptaków jako żerowiska;
- stanowiących trasy sezonowych przelotów wędrowniczych;
- stanowiących trasy regularnych dolotów na żerowisko lub noclegowisko.

Udokumentowano także wpływy składu gatunkowego ptaków na ich śmiertelność, co wynika z międzygatunkowych różnic wysokości przelotów i dobowego rozkładu aktywności wędrowniczej. Istotny wpływ na śmiertelność ptaków mają ponadto:

- parametry konstrukcji elektrowni: wysokość, średnica rotorów, prędkość obrotów rotorów, oświetlenie nocne;
- wielkość zespołu elektrowni i ich wzajemne rozmieszczenie;
- warunki meteorologiczne (przede wszystkim widoczność);
- pora doby: świt, dzień, zmierzch i noc (różna aktywność ptaków i widoczność);
- pora roku: wiosenne przeloty, lęgi, jesienne przeloty, zimowanie.

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (2008) znaczenie dla minimalizacji ewentualnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki ma w szczególności unikanie lokalizowania elektrowni wiatrowych:

- a) na obszarach użytkowanych intensywnie przez ptaki,
- b) w miejscach koncentracji występowania gatunków znanych ze swej kolizyjności,
- c) w miejscach koncentracji ptaków blaskodziobych oraz siewkowych,
- d) na obszarach wyjątkowo cennych dla fauny lęgowej.

Na obszarze gminy Główny obszar intensywnie użytkowany przez ptaki, a zarazem rejon koncentracji gatunków znanych ze swej kolizyjności (żurawie) i obszar wyjątkowo cenny dla awifauny lęgowej, to przede wszystkim równiny z mokradłami w północnej części gminy, na Nizinie Łebskiej, położone zarazem w zasięgu Południowobałtyckiego szlaku migracji ptaków (korytarz ekologiczny powietrzny rangi kontynentalnej).

Ponadto:

- nad obszarem gminy odbywają się sezonowo przeloty ptaków, głównie żurawi, znoclegowisk na żerowiska;
- występuje tu powszechny w Polsce tzw. przelot frontalny oraz odpoczynek lub żerowanie (w zależności od rodzajów upraw) ptaków na przelotach;
- w lasach, w skupieniach drzew i zaroślach, na mokradłach, w otoczeniu zbiorników wodnych itd. na pewno występują lokalnie lęgi ptaków;
- część obszaru gminy położona jest w zasięgu obszaru Natura 2000 specjalnej ochrony ptaków PLB220003 Pobrzeże Słowińskie, pokrywającego się terytorialnie ze Słowińskim Parkiem Narodowym.

Najmniej atrakcyjne dla ptaków na obszarze gminy Główny są wierzchowiny wysoczyzn morenowych użytkowane jako grunty orne (mogą stanowić żerowiska dla ptaków zalatujących z otoczenia, w zależności od rodzajów upraw i miejsca odpoczynku).

W każdym przypadku procedury lokalizacji elektrowni wiatrowych niezbędne jest wykonanie rocznego monitoringu ptaków na terenach wyznaczonych pod planowaną lokalizację elektrowni wiatrowych i w ich otoczeniu.

Nietoperze

Elektrownie wiatrowe mogą być przyczyną śmiertelności nietoperzy. Wg literatury przedmiotu w krajobrazie rolniczym kluczowymi miejscami żerowania tych zwierząt są zwykle zbiorniki wodne, a podstawowymi trasami przelotów między kryjówkami a żerowiskami liniowe elementy krajobrazu, zwłaszcza ciek i szpalery i aleje drzew. Odrębną grupę stanowią nietoperze gatunków charakterystycznych dla obszarów leśnych.

Zgodnie z opracowaniem pt. „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni na nietoperze – wersja II, grudzień 2009” (2009) nie należy stawiać elektrowni wiatrowych:

- 1) we wnętrzu lasu i niebędących lasem skupieniach drzew,
- 2) w odległości mniejszej niż 200 m od granic lasów i niebędących lasem skupień drzew o powierzchni 0,1 ha lub większej (w „Tymczasowych wytycznych ...” /2009/ wyjaśniono, że odległość od elektrowni wiatrowych dotyczy ich łopat, czyli w praktyce jest to 200 m + ok. 50-70 m = 250-270 m do wież elektrowni w zależności od ich całkowitej wysokości),

- 3) w odległości mniejszej niż 200 m od brzegów zbiorników (żerowanie) i cieków wodnych (głównie przeloty) wykorzystywanych przez nietoperze,
- 4) na obszarach Natura 2000 chroniących nietoperze lub w ich sąsiedztwie w odległości mniejszej niż 1 km od znanych kolonii rozrodczych i zimowisk nietoperzy z gatunków będących przedmiotem ochrony na danym obszarze,
- 5) na obszarach, na których w regionalnych lub lokalnych opracowaniach dotyczących potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych wykluczono ich lokalizację ze względu na stwarzanie zagrożenia dla nietoperzy.

Na obszarze gminy Głównyzyce nie występują formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, których przedmiotem ochrony są nietoperze.

W każdym przypadku procedury lokalizacji elektrowni wiatrowych niezbędne jest wykonanie rocznego monitoringu nietoperzy na terenach wyznaczonych pod planowaną lokalizację elektrowni wiatrowych i w ich otoczeniu.

Inne zwierzęta

Generalnie elektrownie wiatrowe nie oddziałują negatywnie na zwierzęta naziemne, poza ewentualnym negatywnym oddziaływaniem towarzyszącej infrastruktury drogowej na płazy w trakcie ich sezonowych przemieszczeń do/z zbiorników wodnych oraz płoszeniem zwierząt w trakcie prac budowlanych – sięga ono kilkuset metrów od placów budów i jest typowym oddziaływaniem okresowym. Najważniejszy skutek ekologiczny eksploatacji elektrowni wiatrowych - śmiertelność ptaków i nietoperzy – powoduje dodatkowo zmiany w rozmieszczeniu padlinożerców, dla których tereny elektrowni wiatrowych mogą być atrakcyjnym żerowiskiem – każdorazowo wykazuje to dopiero monitoring porealizacyjny.

Wnioski

Ze względu na uwarunkowania ekologiczne na obszarze gminy Głównyzyce należy wykluczyć lokalizację elektrowni wiatrowych (ich wież):

- na terenach leśnych (ze względów formalnoprawnych oraz w celu ich ochrony jako siedlisk roślin, grzybów i zwierząt, a także z uwagi na znaczenie dla lokalnej bioróżnorodności);
- na terenach skupień drzew i krzewów (zarośli) śródpolnych (w celu ich ochrony jako siedlisk roślin, grzybów i zwierząt oraz znaczenie dla lokalnej bioróżnorodności);
- w zasięgu mokradeł, w tym zmeliorowanych (za względu na ich wieloaspektowe znaczenie ekologiczne);
- w odległości mniejszej niż ok. 250 m od terenów leśnych, od skupień drzew i krzewów od cieków i zbiorników wodnych, od mokradeł, a także od głównych alei i szpalerów drzew (w celu ochrony podstawowych ostojej lokalnej fauny i lokalnych korytarzy ekologicznych);
- w zasięgu ponadregionalnego, regionalnych i subregionalnego korytarzy ekologicznych (ze względów formalnoprawnych i z uwagi na znaczenie w funkcjonowaniu przyrody).

Ww. tereny wyłączone z lokalizacji elektrowni wiatrowych zajmują dużą powierzchnię całkowitą na obszarze gminy Głównyzyce (zał. kartogr. 1).

Reasumując, uwarunkowania ekologiczne na obszarze gminy Głównyzyce, zgodnie z obecnym stanem wiedzy (bez wyników monitoringów ptaków i nietoperzy oraz bez inwentaryzacji przyrodniczej), stwarzają duże ograniczenia dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

2.3. Uwarunkowania zasobowo-użytkowe

Uwarunkowania zasobowo-użytkowe lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Głównyzyce dotyczą:

- zasobów agroekologicznych - przez zajętość terenów, na których występują, pod elektrownie, drogi i infrastrukturę techniczną;
- zasobów leśnych – z terenów potencjalnej lokalizacji elektrowni wyłączone są generalnie lasy, natomiast może zaistnieć potrzeba wykorzystania terenów leśnych na lokalizację lub rozbudowę dróg i infrastruktury technicznej;
- zasobów wodnych – może wystąpić na etapie budowy elektrowni, dróg i infrastruktury technicznej oddziaływanie na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych;
- zasobów surowców mineralnych - lokalizacja elektrowni wiatrowych, dróg i infrastruktury technicznej nie może ograniczać możliwości eksploatacji złóż surowców mineralnych;
- walorów rekreacyjnych - elektrownie wiatrowe powodują istotne przekształcenie krajobrazu (zob. rozdz. 3), co może obniżać atrakcyjność rekreacyjną otoczenia.

Zasoby agroekologiczne

Potencjał agroekologiczny obszaru gminy Głównyzyce jest duży. Przeważają powierzchniowo użytki rolne predysponowane ze względu na walory agroekologiczne do pozostawienia w użytkowaniu rolniczym. Występują gleby użytkowane jako grunty orne klas bonitacyjnych IIIb – VIz oraz użytki zielone na glebach klas III – VI. W areale gruntów rolnych znaczący jest udział powierzchniowy gleb klasy III.

Zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. 2021, poz. 1326): (...)

Art. 7.

1. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1a. (...)

2. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

*1) gruntów rolnych stanowiących użytki rolne **klas I–III** – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniem ust. 2a,*

2) gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby,

3) (uchylony)

4) (uchylony)

5) pozostałych gruntów leśnych

- wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

W zależności od szczegółowej lokalizacji elektrowni, dróg i infrastruktury technicznej może być wymagane uzyskanie zgody właściwego ministra na przeznaczenie gruntów rolnych z glebami klasy III na cele nierolnicze.

Zasoby leśne

Zasoby leśne na obszarze gminy Głównyzyce są umiarkowane – występują zróżnicowanej wielkości kompleksy leśne, administrowane przez Nadleśnictwa Damnica i Lębork. Niezależnie od znaczenia gospodarczego, lasy są wyłączone z lokalizacji elektrowni wiatrowych ze względów ekologicznych.

Zasoby wodne

Na obszarze gminy Głównyzyce wody powierzchniowe reprezentowane są przez rzeki oraz przez oczka wodne. Ponadto północna granica gminy przebiega brzegiem jez. Łebsko. Znaczenie użytkowe posiadają przede wszystkim wody rzek Łeba i Łupawa. Zaopatrzenie w wodę dla potrzeb komunalnych i gospodarczych odbywa się z ujęć wód podziemnych gminnych i zakładowych zlokalizowanych we wsiach. Ujęcia te posiadają strefy ochrony bezpośredniej, o niewielkim zasięgu terytorialnym i nie stwarzają ograniczeń dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Gmina Głównyzyce położona jest w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP Nr 107 „Pradolina rzeki Łeby” i GZWP Nr 115 „Zbiornik międzymorenowy Łupawa”. GZWP Nr 107 obejmuje ok. 10% powierzchni gminy, a średnia głębokość ujęć wód podziemnych wynosi od 5 do ponad 50 m. Ze względu na potrzebę ochrony zasobów wód podziemnych GZWP Nr 107 w jego dokumentacji postuluje się wyznaczenie dwóch stref: OWO – Obszaru Wysokiej Ochrony i ONO – Obszaru Najwyższej Ochrony. Strefy te nie mają statusu formalnoprawnego. GZWP Nr 115 zajmuje ok. 3% powierzchni gminy. Strop warstwy wodonośnej zalega płytko, od 5,0 m do 10,0 m p.p.t., tylko w strefie krawędziowej wysoczyzny morenowej na głębokości ok. 50 m. Dla GZWP Nr 115 nie został dotychczas ustanowiony obszar ochronny. Ww. GZWP nie stwarzają w obecnym stanie prawnym ograniczeń dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Zasoby surowców mineralnych i torfu

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego – baza MIDAS i „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r.” (<https://pig.gov.pl>) w gminie Głównyzyce występują udokumentowane złoża surowców mineralnych i torfu zestawione w tabeli 2 i oznaczone na zał. kartogr. 1. Podlegają one ochronie przez zainwestowaniem uniemożliwiającym eksploatację.

Tabela 2. Wykaz udokumentowanych złóż surowców w gminie Głównyzyce.

Lp.	Nazwa złoża	Typ złoża	Obszar i teren górniczy	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. ton dla piasków, tys. m ³ - dla torfów]	Stan zagospodarowania złoża
1.	Cecenowo, pola A-I	torfy	-	13037	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
2.	Krakulice-Gać-Kompleks A	torfy	tak	1907 (35 wydobyć)	E – złożo eksploatowane
3.	Skórzyno	piaski i żwiry	-	1481	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
4.	Szczypkowice	piaski i żwiry	-	447	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo

5.	Żelkowo	piaski i żwiry	tak	1433 (37 wydobyć)	E – złoża eksploatowane
6.	Żoruchowo	piaski i żwiry	tak	77 (8 wydobyć)	E – złoża eksploatowane

Źródło: Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2020 (2021)

Przyrodnicze walory turystyczno-rekreacyjne

Gmina Głównyzyce posiada znaczne, przyrodnicze walory turystyczno-rekreacyjne. Stanowią je przede wszystkim: sąsiedztwo jez. Łebsko z dostępem w Izbicy (przystań jachtowa), rzeki Łeba i Łupawa (szlaki turystyki kajakowej), położenie w zasięgu i w sąsiedztwie SPN oraz odcinki szlaku turystyki pieszej i trasy rowerowej przy Parku (Gać – Izbica – Kluki), szlak turystyki pieszej wzdłuż doliny Łupawy na całym przebiegu przez gminę oraz zróżnicowane walory krajobrazowe. Elektrownie wiatrowe mogą być postrzegane jako obiekty dewaloryzujące walory turystyczno-rekreacyjne, zwłaszcza krajobrazowe (zob. rozdz. 3).

Reasumując, z przyrodniczych zasobów użytkowych w gminie Głównyzyce, w aspekcie lokalizacji elektrowni wiatrowych, istotne znaczenie mają zasoby agroekologiczne, leśne, surowcowe i turystyczno-rekreacyjne.

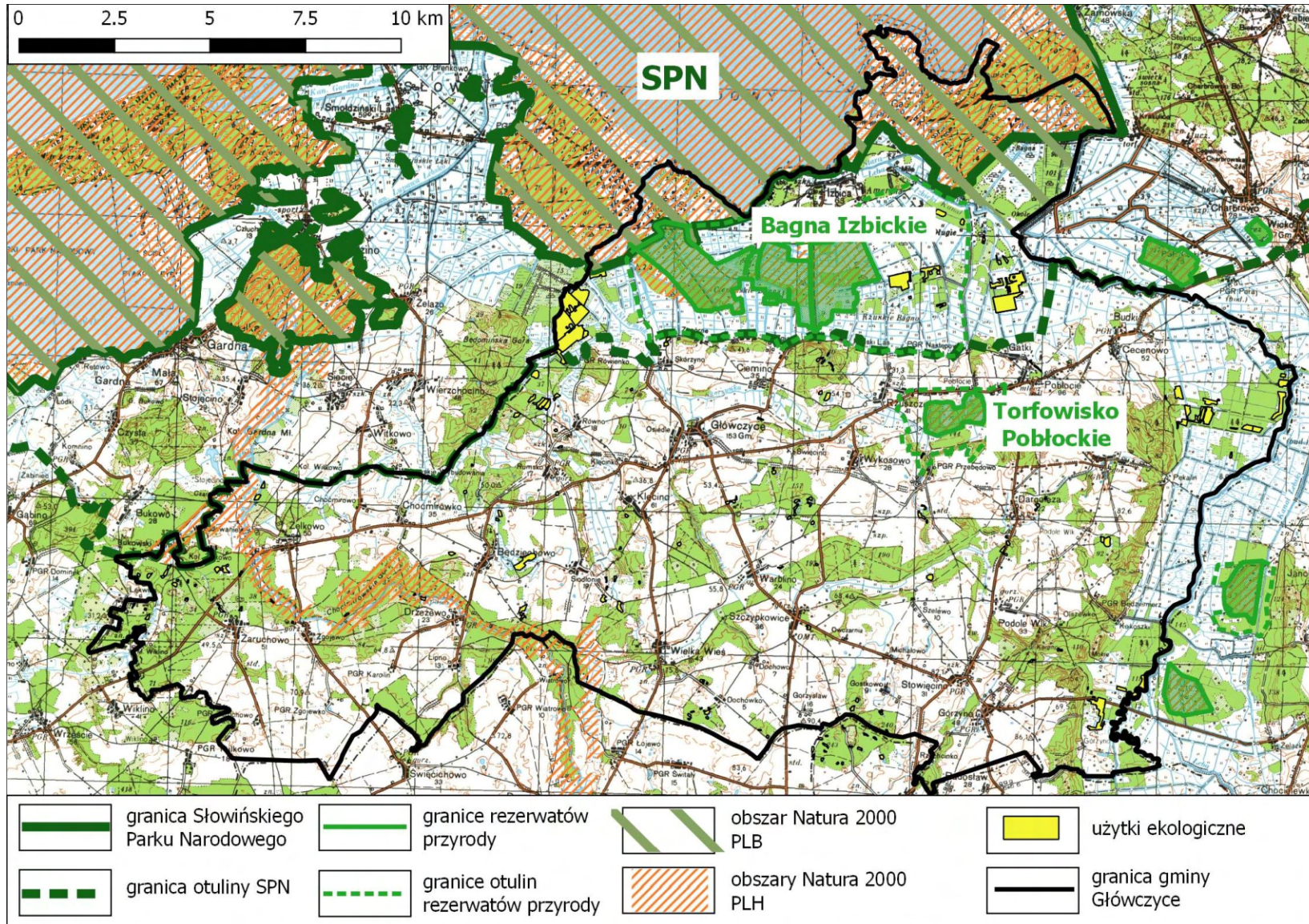
2.4. Formy ochrony przyrody

Formy ustanowione

Na obszarze gminy Głównyzyce znajdują się następujące, ustanowione formy ochrony przyrody (spośród uwzględnionych w ustawie o ochronie przyrody - t.j. Dz. U. 2021, poz. 1098 ze zm.) (rys. 4 i zał. kartogr. 1):

- 1) Słowiński Park Narodowy (SPN) wraz z otuliną (Park wraz z rozległym otoczeniem uznany został przez UNESCO za Światowy Rezerwat Biosfery, objęty jest też „Konwencją o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa błotnego” (tzw. Konwencja Ramsarska),
- 2) rezerваты przyrody wraz z otulinami:
 - Bagna Izbickie (torfowiskowy);
 - Torfowisko Pobłockie (torfowiskowy);
- 3) obszar Natura 2000 specjalnej ochrony ptaków PLB220003 Pobrzeże Słowińskie (prawie pokrywa się z SPN i z PLH 220023),
- 4) obszary Natura 2000 specjalne obszary ochrony siedlisk:
 - Bagna Izbickie PLH220001 (prawie pokrywa się z rezerwatem o tej samej nazwie);
 - Ostoja Słowińska PLH220023 (prawie pokrywa się z SPN i z PLB220003);
 - Dolina Łupawy PLH220036;
 - Torfowisko Pobłockie PLH220042 (pokrywa się z rezerwatem o tej samej nazwie);
- 5) użytki ekologiczne: 216 obiektów wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody ([http://crfop.gdos.gov.pl/...](http://crfop.gdos.gov.pl/)) i tyle samo wg „Studium ...” (2012), w „Aktualizacji ochrony środowiska ...” (2015)³ użytki ekologiczne pominięto,

³ Opracowanie o małej wartości merytorycznej z licznymi błędami.

Rys. 4. Gmina Główczyce - formy ochrony przyrody (źródło: opr. własne na podstawie danych z www.gdos.gov.pl).

- 6) pomniki przyrody (70 obiektów wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (<http://crfop.gdos.gov.pl/...>), 75 wg „Studium ...” (2012) i 71 wg „Aktualizacji ochrony środowiska ...” (2015),
- 7) ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt (zgodnie z ww. ustawą o ochronie przyrody i rozporządzeniami o ochronie gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt⁴) - brak rozpoznania lokalizacji stanowisk poza ww. formami ochrony przyrody.

Wymienione powyżej obszarowe formy ochrony przyrody (poz. 1-5) wyłączone są z lokalizacji elektrowni wiatrowych. Wyłączone są także otuliny SPN i rezerwatów przyrody. Szczególne znaczenie ma to w odniesieniu do otuliny SPN, ustanowionej w 2004 r., która obejmuje północną część gminy Główny, zasięgu Niziny Łebskiej (zał. kartogr. 1). Otulina służy ochronie SPN przed zagrożeniami zewnętrznymi przyrody i krajobrazu na jego obszarze. Elektrownie wiatrowe stwarzałyby zagrożenie dla ptaków migrujących między Parkiem a jego regionalnym otoczeniem oraz mogłyby dewaloryzować krajobraz w otoczeniu Parku, w szczególności widoki na Park z otoczenia i widoki Parku z elektrowniami w tle. Zagrożenie takie istnieje także poza otuliną SPN, w północnej części wysoczyzny morenowej, ale nie ma tam umocowania formalnoprawnego.

Formy planowane

Na obszarze gminy Główny planowano w przeszłości (Kostarczyk, Przewoźniak – red. 2000):

- powiększenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Redy-Łeby tak, aby obejmował całą Pradolinę po okolice jeziora Łebsko;
- utworzenie rozległego Słowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w zasięgu równin przymorskich i północnych części kęp wysoczyznowych w otoczeniu SPN – obejmowałby prawie cały obszar gminy Główny.

Minione 20 lat wskazują na brak woli Samorządu Województwa Pomorskiego i Samorządu Gminy Główny do ww. działań na rzecz powiększenia i utworzenia OChK.

Reasumując, ustanowione formy ochrony przyrody i ich otuliny na obszarze gminy Główny są wykluczone z lokalizacji elektrowni wiatrowych. Poza północną częścią gminy nie są to powierzchniowo ograniczenia znaczące.

⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014, poz. 1408).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016., poz. 2183) wraz z Rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2020, poz. 26).

3. UWARUNKOWANIA KRAJOBRAZOWE LOKALIZACJI ELEKTROWNI

Wprowadzenie

Oceny estetyczne elektrowni wiatrowych są silnie subiektywne, zależne od osobniczych odczuć i upodobań, a w efekcie skrajnie zróżnicowane – od negatywnych, ze względu na charakter dużych konstrukcji technicznych, obcych w krajobrazie, po pozytywne, ze wskazaniem na wyrafinowany i nowoczesny kształt. W istocie rzeczy nie jest istotne czy elektrownie wiatrowe są brzydkie, czy ładne, lecz (Przewoźniak 2012, Przewoźniak, Czochański 2020):

- jaki krajobraz jest (zostanie) przekształcony – przyrodniczy (seminaturalny), przyrodniczo-kulturowy (np. leśno-rolniczy), kulturowy (np. osadniczy), przemysłowy itd.;
- jak duża liczba ludzi na stałe (mieszkańcy) i okresowo (turyści, podróżni) przebywa (będzie przebywać) w zmienionym krajobrazie.

Ponieważ nie ma przepisów prawa nt. wymogów ochrony krajobrazu w aspekcie warunków życia ludzi, wszelkie oceny z tego zakresu są silnie subiektywne i uznaniowe.

Główne uwarunkowania oceny wpływu elektrowni wiatrowych na łądzie na krajobraz to:

- duża wysokość elektrowni wiatrowych (wieże 80-120 m + nawet ok. 75 m długości śmigieł);
- konstrukcja obiektów w postaci litych słupów nośnych;
- z reguły biała lub jasno szara kolorystyka konstrukcji elektrowni i czerwone lub pomarańczowe pasy na końcówkach śmigieł (oznakowanie przeszkodowe);
- charakter środowiska przyrodniczego obszaru lokalizacji elektrowni i jego rozległego otoczenia, w szczególności występowanie przesłon widokowych, jak wzniesień, lasów itp.;
- występowanie form ochrony przyrody, których przedmiotem ochrony jest krajobraz;
- stan zagospodarowania terenu lokalizacji elektrowni i jego otoczenia, w szczególności:
 - jednostki osadnicze (miasta, zwarte wsie, rozproszona zabudowa wiejska);
 - sieć transportowa (drogi różnych kategorii, linie kolejowe i szlaki żeglugi śródlądowej);
 - zainwestowanie turystyczno-rekreacyjne (baza kubaturowa, szlaki turystyczne itd.).

Krajobraz w gminie Główczyce

Krajobraz gminy charakteryzują następujące, podstawowe cechy:

- wyraźna trójdzielność – w części północnej krajobraz równiny przyjeziornej z użytkami zielonymi i szuwarami z jeziorem w tle (fot. 1), w części wschodniej krajobraz pradolin z rzeką i użytkami zielonymi (fot. 2) i w pozostałej części gminy (centralnej, południowej i zachodniej) krajobraz wysoczyzny rolniczo-leśny i wiejski (fot. 3-5);
- silne, lokalne zróżnicowanie krajobrazu wysoczyznowego, ze względu na mozaikę rolno-leśną (fot. 5) oraz w rejonach dolin rzecznych;
- rozległe panoramy z północnych krańców wierzchowiny wysoczyzny morenowej na Nizinę Łebską i jez. Łebsko (w warunkach dobrej widoczności także na Mierzeję Łebską);
- lokalne panoramy użytkowanych rolniczo wierzchowin morenowych, ze ścianami lasu w tle (fot. 3 i 4);
- występowanie zwartej zabudowy wiejskiej, w tym o istotnych walorach krajobrazu kulturowego (zob. poniżej);
- występowanie ciągów widokowych z dróg i ze szlaków turystycznych – lądowych i rzecznych;
- ogólny, przyrodniczo-kulturowy charakter krajobrazu (zmeliorowane dawne mokradła, lasy gospodarcze, użytki rolne, osadnictwo wiejskie, infrastruktura komunikacyjna i techniczna).

Fot. 1. Krajobraz jez. Łebsko i jego strefy przybrzeżnej (sąsiedztwo północno-zachodniego krańca gminy)

Fot. 2. Krajobraz Pradoliny Łeby w jej północnej części (północno-wschodnia część gminy)

Fot. 3. Krajobraz wierzchowiny morenowej użytkowanej rolniczo z lasem w tle (południowo-wschodnia część gminy)

Fot. 4. Krajobraz wierzchowiny morenowej użytkowanej rolniczo z lasem w tle (zachodnia część gminy)

Fot. 5. Krajobraz mozaiki rolno-leśnej na wierzchowinie wysoczyzny (zachodnia część gminy)

Pod względem walorów **krajobrazu kulturowego** lokalnie wyróżniają się wsie, w których znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa pomorskiego – są to założenia pałacowo- i dworsko-parkowe oraz obiekty sakralne - kościoły i kaplice (tab. 3), a także liczne obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków gminy Głównicyce (www.ug.glowczyce.ibip.pl/...)

Tabela 3. Obiekty zabytkowe w gminie Głównicyce wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa pomorskiego

Nr w rejestrze	Data wpisu do rejestru	Obiekt i rok/okres jego powstania	Miejscowość
Założenia pałacowo- i dworsko-parkowe			
183	1960-05-25	zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) /2 poł. XVIII, 2 poł XIX/	Wolinia
196	1961-02-02	zespół dworsko-parkowy (dwór i park) /XVIII, 2 poł XIX/	Cecenowo
206	1961-02-02	zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) /pocz. XIX/	Skórzyno
207	1961-02-02	zespół dworsko-parkowy (dwór i park) /pocz. XIX/	Stowięcino
211	1961-02-02	zespół dworsko-parkowy (dwór i park) /1 poł XIX/	Szczyrkowice
226	1961-05-08	zespół dworsko-parkowy /dwór i park) /1833/	Żoruchowo
406	1966-02-15	zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) /poł. XIX/	Wykosowo
407	1966-02-15	zespół dworsko-parkowy (dwór i park) /1 poł. XIX/	Podole Wielkie
1114	1986-05-27	zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) /poł XIX/	Górzyno
1157	1987-04-14	zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) /1 poł XIX/	Wielka Wieś
1171	1987-07-01	zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) /poł XIX, 1910/	Głównicyce
1197	1987-12-31	park /poł XIX/	Równo
1198	1988-01-21	park /kon. XIX/	Żelkowo
Obiekty sakralne			
208	1961-02-02 2005-06-30	kościół parafialny p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika mur.-szach. /XV – XVIII w./ z otoczeniem kościoła	Stowięcino
1418	1993-10-08	kościół paraf. p.w. Wniebowzięcia NMP /1867-1868/	Cecenowo
1425	1993-11-17	zespół kościelny: kościół parafialny p.w. Św. Piotra i Pawła /1891/, kaplica cmentarna /1869 r./, kaplica cmentarna /pocz. XX w./, plebania	Głównicyce
1825	2008-03-03	kościół filialny p.w. św. Antoniego /1. poł XIX w./ z działką	Żelkowo

Źródło: Przewoźniak (2017) - opracowanie własne na podstawie materiałów Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku (www.ochronazabytkow.gda.pl).

Żadna z wsi gminy Głównicyce nie jest objęta strefą ochrony konserwatorskiej, w tym ruralistyczną lub krajobrazową. Największa koncentracja walorów krajobrazu kulturowego ma miejsce w Głównicycach, określonych nawet jako „Kaszubskie Jeruzalem” (Borzyszkowski – red. 2014), z neogotyckim kościołem z 1891 r., górującym nad wsią. Jest to duża wieś gminna, z zainwestowaniem o charakterze zabudowy małego miasteczka, oprócz zabytkowego zespołu sakralnego i zespołu pałacowo-parkowego, wpisanymi do rejestru zabytków nieruchomych woj. pomorskiego (tab. 3), z licznymi obiektami wpisanymi do gminnej ewidencji zabytków (w większości domy murowane z początków XX w.). Duże walory krajobrazu kulturowego mają małe wsie z dawnymi zespołami pałacowo- i dworsko-parkowymi, jak zwłaszcza we wschodniej części gminy: Cecenowo, Górzyno, Podole Wielkie, Stowięcino i Wolinia,

w centralnej części, oprócz Głównicy, Skórzyno, Szczypkowiec, Wielka Wieś i Wykosowo oraz w części wschodniej gminy Żelkowo i Żoruchowo.

Według „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głównicy” (2012) (...) *do punktów widokowych na obszarze gminy zaliczyć można np.: wzniesienie z kościołem w Głównicach (widok na Ciemino, Izbicę oraz Warblino), wyniesienie terenu położone na północ od Wolini (widok na Pobłocie), Wzgórza Choćmirowskie (ze skraju lasu widok na Choćmirówko), wzgórze koło Rzuszcza, otwierające widoki na nadmorskie wydmy. Atrakcyjne widokowo są fragmenty szlaków komunikacyjnych, w tym m.in. droga z Dargolezy do Wolini, droga wojewódzka nr 213 w okolicy wsi Rzuszcze i droga powiatowa nr 39 158 (przy wjeździe do miejscowości Głównicy). W krajobrazie gminy dominują skoncentrowane zabudowania historycznie ukształtowanych wsi z dużymi kompleksami terenów rolniczych bez zabudowy. Na terenie gminy wyróżnia się kilka wsi, które są szczególnie wyeksponowane w otoczeniu. Należą do nich Górzyno, Stowięcino oraz Głównicy i Skórzyno. (...) W wyniku badań dotyczących szczególnych walorów krajobrazowych województwa pomorskiego wytypowano w gminie Głównicy obszary, które wyróżniają się wybitnymi walorami zarówno krajobrazowymi jak i kulturowymi. Dla wskazanych obszarów proponuje się ich ochronę w formie np. utworzenia „Parku Kulturowego systemu agrarnego majątków rolnych Równo, Rumsko oraz Choćmirowo, Choćmirówko i Będziechowo” oraz „Rezerwatu Kulturowego zespołu pałacowo-parkowego w miejscowości Wolinia” (wg Kistowskiego, Lipińskiej i Korwel-Lejkowskiej 2005).*

Zespół pałacowo-parkowy we wsi Wolinia proponowany był do objęcia ochroną jako rezerwat kulturowy już w 2002 r. (Kostarczyk, Przewoźniak - red. 2002).

Specyficzny krajobraz kulturowy reprezentuje Nizina Łebska. Jego współczesny stan jest pozostałością kultury Słowińców, a przede wszystkim tworzenia przez nich układów melioracyjnych, które umożliwiły powstanie i użytkowanie rolnicze łąk i pastwisk na przyjeziornych, torfowych i bagiennych równinach, bezpośrednio przed II światową ujętych w poldery (Stelmachowska 2013). Pozostałości osadniczego dziedzictwa materialnego Słowińców w szczątkowej formie zachowały się w gminie Głównicy we wsiach Gać i Izbica („Studium ...” 2012).

Istotne, lokalne znaczenie dla lokalizacji obiektów budowlanych, w tym elektrowni wiatrowych, ma w gm. Głównicy występowanie bardzo licznych obiektów archeologicznych, w tym 10 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych woj. pomorskiego i 236 obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych woj. pomorskiego. Zostały one zwaloryzowane w „Studium ...” (2012), przez objęcie ich trzema rodzajami stref ochrony archeologiczno-konserwatorskiej: 1) strefa pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – obejmuje 35 zabytków archeologicznych o własnej formie krajobrazowej (czyli widocznych/zauważalnych w krajobrazie), 2) strefa częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – obejmuje 32 zabytki archeologiczne, 3) strefa ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – obejmuje 171 zabytków archeologicznych. Warunki lokalizacji obiektów budowlanych, w tym elektrowni wiatrowych, w zasięgu ww. stref muszą być uzgadniane z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku.

Ekspozycja krajobrazowa ewentualnych elektrowni wiatrowych w gm. Głównicy będzie zróżnicowana w zależności od ich ostatecznej lokalizacji, a istotne znaczenie może mieć z wsi,

dróg i szlaków turystycznych. Elektrownie mogą być widoczne w całości (fot. 6) lub wystając ponad przesłonami krajobrazowymi, np. ponad lasami (fot. 7).

Fot. 6. Wizualizacja elektrowni wiatrowych w krajobrazie rolniczym (Przewoźniak, Czochoński 2020).

Fot. 7. Przykład widoczności elektrowni wiatrowych ponad lasem, z odległości kilku kilometrów.

Z subregionalnego otoczenia elektrownie wiatrowe mogą być widoczne z bezleśnych, przede wszystkim wyniesionych terenów, z odległości kilku, a nawet kilkunastu kilometrów – widoczne byłyby głównie górne części elektrowni (rotory ze śmigłami) ponad lasami.

Metodykę oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na krajobraz zawiera opracowanie autorstwa Badory (2015), powstałe na zlecenie GDOŚ – nie ma ono charakteru obligatoryjnego.

Reasumując, największe walory krajobrazowe (przyrodnicze i kulturowe) posiadają w gminie Główny:

- **Nizina Łebska:** unikalny krajobraz przyrodniczo-kulturowy równiny przyjeziornej, dawniej z mokradłami, obecnie głównie z użytkowanymi rolniczo poldedami, spuścizna kultury Słowińców, przedpole widokowe na SPN (jez. Łebsko i Mierzeja Łebska) z północnych obrzeży wysoczyzny morenowej – wykluczona z lokalizacji elektrowni wiatrowych;

- **Pradolina Łeby:** specyficzny krajobraz dużej formy dolinnej ze zboczem w postaci zalesionej strefy krawędziowej, o charakterze przyrodniczo-kulturowym (dno) i przyrodniczym (strefa zboczowa) – wykluczona z lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- **Główczyce:** krajobraz kulturowy wsi o cechach małego miasteczka z koncentracją obiektów zabytkowych („Kaszubskie Jeruzalem”) – ograniczenia w lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach powiązanych widokowo z miejscowością, wymagane przed lokalizacyjne, szczegółowe studia krajobrazowe;
- **Wolinia:** zespół pałacowo-parkowy proponowany do objęcia ochroną jako rezerwat kulturowy – ograniczenia w lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach powiązanych widokowo z zespołem, wymagane przed lokalizacyjne, szczegółowe studia krajobrazowe;
- **Cecenowo, Górzyno, Podole Wielkie, Stowięcino** we wschodniej części gminy, **Skórzyno, Szczypkowice, Wielka Wieś i Wykosowo** w części centralnej oraz **Żelkowo i Żoruchowo** w części wschodniej: krajobrazy kulturowe założeń pałacowo- i dworsko-parkowych, obiektów sakralnych i innych budowli – ograniczenia w lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach powiązanych widokowo z rejonami krajobrazu kulturowego, wymagane przed lokalizacyjne, szczegółowe studia krajobrazowe;
- proponowany **park kulturowy systemu agrarnego dawnych majątków rolnych Równo, Rumsko oraz Choćmirowo, Choćmirówko i Będziechowo** – obszar problemowy, do ustalenia rzeczywistych walorów krajobrazu kulturowego i dostosowania do nich zasad ewentualnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

4. UWARUNKOWANIA SOZOLOGICZNE LOKALIZACJI ELEKTROWNI

Uwarunkowania sozologiczne lokalizacji elektrowni wiatrowych związane są przede wszystkim z emisją przez nie hałasu i wywoływaniem efektu migotania cieni oraz z emisją pola elektromagnetycznego przez towarzyszącą infrastrukturę elektroenergetyczną.

Hałas

Źródłem emisji przez elektrownie wiatrowe energii akustycznej do środowiska jest praca rotora i obroty śmigieł. Są to źródła o dużej mocy akustycznej, powodujące zmiany klimatu akustycznego na terenach położonych w otoczeniu elektrowni wiatrowych.

Jako podstawę do obliczeń i określenia zasięgu oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych na środowisko przyjmuje się dane zawarte w dokumentacjach technicznych producentów elektrowni wiatrowych różnych typów. Najważniejszą informacją, niezbędną do przeprowadzenia obliczeń, jest moc akustyczna elektrowni, określana dla prędkości wiatru $V = 6-10$ m/s. Oprócz mocy akustycznej istotny wpływ na rozkład hałasu z elektrowni wiatrowych mają:

- wysokość usytuowania rotora elektrowni;
- liczba elektrowni w zespole i ich wzajemne rozmieszczenie;
- charakter ukształtowania i pokrycia terenu;
- warunki anemometryczne.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla funkcji chronionych przed nim określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014, poz. 112).

Na obszarze gminy Głównyzyce występują następujące rodzaje terenu chronione akustycznie: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i tereny mieszkaniowo-usługowe. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku od elektrowni wiatrowych na granicy terenów zajmowanych przez wymienione rodzaje zabudowy, zgodnie z ww. Rozporządzeniem, wynoszą:

- dla terenów zabudowy jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz terenów domów opieki społecznej:

$$L_{Aeq} = 50 \text{ dB w godz. od 6- 22 (pora dzienna),}$$

$$L_{Aeq} = 40 \text{ dB w godz. od 22-6 (pora nocna);}$$

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo-usługowych:

$$L_{Aeq} = 55 \text{ dB w godz. od 6- 22 (pora dzienna),}$$

$$L_{Aeq} = 45 \text{ dB w godz. od 22-6 (pora nocna).}$$

Ze względu na potencjalne zasięgi oddziaływania akustycznego elektrowni wiatrowych, sprawdzeniu podlegają prognozowane poziomy hałasu, jakie mogą one wytwarzać w środowisku na granicy istniejących i planowanych zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego funkcji chronionych. Poziomy te nie mogą przekraczać na granicach terenów z funkcjami chronionymi akustycznie poziomów określonych w ww. Rozporządzeniu. Uruchomienie zespołu elektrowni wiatrowych zmienia

na czas jego funkcjonowania (średnio 25-30 lat) stan klimatu akustycznego w środowisku na terenie lokalizacji i w jego otoczeniu. Wpływa to znacząco na możliwości zainwestowania terenów w rejonie elektrowni wiatrowych.

Na podstawie prognostycznych obliczeń hałasu dla wielu planowanych zespołów elektrowni wiatrowych w Polsce można przyjąć, że bezpieczna odległość elektrowni wiatrowych od terenów z zainwestowaniem chronionym akustycznie wynosi ok. 500 m (może być mniejsza lub nieco większa, głównie w zależności od mocy akustycznej elektrowni).

Odległość 500 m uwzględniono w analizie kartograficznej dla gminy Główny (zob. zał. kartogr. 1), przy czym oprócz terenów z zabudową chronioną akustycznie istniejącą i planowaną zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, uwzględniono także tereny rozwojowe wsi określone w „Studium ...” (2012) – zapewne nie będą one w przyszłości w całości zainwestowane dla potrzeb funkcji chronionych akustycznie, ale nie można tego obecnie wykluczyć.

Dodatkowe uwarunkowania lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych, związane z emisją hałasu, mogą wynikać z budowy stacji transformatorowej SN/WN i napowietrznej, włączeniowej linii elektroenergetycznej WN.

Ograniczenia lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Główny, wynikające z ich potencjalnego oddziaływania akustycznego, są terytorialnie znaczne, co wynika z dużej liczby jednostek osadniczych oraz z ich rozległych obszarów rozwojowych, określonych w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny” (2012).

Efekt migotania cieni

Efekt migotania cieni jest efektem optycznym związanym z rzucaniem cieni na otaczające tereny przez obracające się śmigła elektrowni wiatrowej. Migotanie cieni jest uwarunkowane przez:

- 1) warunki pogodowe oraz kąt i kierunek padania promieni słonecznych,
- 2) kierunek wiatru,
- 3) parametry elektrowni – jej wysokość i średnicę wirnika,
- 4) prędkość obracania się wirnika,
- 5) ukształtowanie terenu i występowanie innych przesłon cienia.

Ad. 1)

Efekt migotania cieni występuje w porze dziennej, w warunkach słonecznej pogody. Im kąt padania promieni słonecznych jest większy, tym zasięg terytorialny migotania cienia jest mniejszy. Największy zasięg terytorialny migotania występuje w krótkich okresach dnia, w godzinach porannych i przedwieczornych, gdy nisko położone na niebie Słońce świeci zza turbiny, a cienie rzucane przez łopaty wirnika są najbardziej wydłużone. Największe zasięgi w ciągu całego dnia występują w okresie zimowym, kiedy kąty padania promieni słonecznych są najmniejsze – zarazem jednak dzień jest wówczas najkrótszy, a pogoda w warunkach Polski często pochmurna.

Ad. 2)

Migotanie cieni zależy od kierunku wiatru, gdyż wirnik (śmigła) ustawia się prostopadle do kierunku wiatru. Efekt jest największy, gdy wiatr wieje z kierunku, z którego padają

promienie słoneczne lub z kierunku przeciwnego, a zanika, gdy wiatr wieje z kierunku prostopadłego do kierunku padania promieni słonecznych.

Ad. 3)

Zasięg terytorialny strefy objętej migotaniem cieni wzrasta wraz ze wzrostem wysokości wieży elektrowni i średnicy wirnika.

Ad. 4)

Prędkość obracania się wirnika (prędkość obrotowa) warunkuje częstotliwość migotania. Dla typowych elektrowni wiatrowych przeważnie mieści się w granicach od 0,5 do 1 Hz (1 Hz - 60 obrotów na minutę).

Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami, dla człowieka uciążliwe może być migotanie o częstotliwości powyżej 2,5 Hz (u większości osób reakcja ze strony organizmu pojawia się przy wielokrotnie wyższych częstotliwościach, rzędu 16-25 Hz). Maksymalne częstotliwości migotania wywołanego przez współczesne turbiny wiatrowe, nie przekraczają 1 Hz, czyli znajdują się dużo poniżej progowej wartości 2,5 Hz i nie powinny być odbierane jako szkodliwe (<http://www.oddziaływaniawiatrakow.pl/>).

Ad. 5)

Ukształtowanie terenu może wpływać na przesłonięcie cieni i tym samym na ograniczenie ich zasięgu, podobnie jak występowanie przesłon cieni, jak budynki, lasy, zadrzewienia itp.

W Polsce występowanie migotania cieni nie jest regulowane w przepisach prawa. Zagadnienie to nie zostało również uwzględnione w opracowaniu „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” (Stryjecki, Mielniczuk, 2011) wydanym i zalecanym przez GDOŚ w Warszawie.

Na obszarze gminy Głównyce migotanie cieni może potencjalnie wystąpić (w zależności od lokalizacji elektrowni i ich wysokości) na wszystkich terenach osadniczych położonych w otoczeniu terenów ewentualnej lokalizacji elektrowni.

Pole elektromagnetyczne

Źródłami emisji pola elektromagnetycznego są ewentualne, towarzyszące elektrowniom wiatrowym stacje elektroenergetyczne (GPZ) i napowietrzne przyłącza WN do linii elektroenergetycznych. Zagadnienia z tym związane reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448). W przypadku stacji GPZ ponadnormatywne pole elektromagnetyczne musi się zawierać w zasięgu jej ogrodzonego terenu, a w odniesieniu do linii elektroenergetycznej WN zasięg ponadnormatywnego pola może sięgać kilkanaście – kilkadziesiąt metrów od jej osi, w zależności od parametrów technicznych linii. Poddanie tych zagadnień analizie będzie możliwe po ustaleniu lokalizacji GPZ i po określaniu sposobu przyłączenia do przesyłowej linii wysokiego napięcia.

5. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH

W celu delimitacji terenów najmniej problemowych środowiskowo dla lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Główny, na zał. kartogr. 1 uwzględniono:

Uwarunkowania fizjograficzne

Tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych, wyłączone z lokalizacji elektrowni:

- Nizina Łebska;
- Pradolina Łeby;
- doliny rozcinające wysoczyznę morenową;
- dna wytopiskowych zagłębień terenu;
- strefa zboczowa Pradoliny Łeby i zbocza pozostałych dolin;
- wzniesienia morenowe.

Uwarunkowania ekologiczne

Tereny wyłączone z lokalizacji elektrowni:

- jeziora i rzeki oraz tereny w zasięgu ekwidystant 250 m od nich;
- mokradła, w tym zmeliorowane oraz tereny w zasięgu ekwidystant 250 m od nich;
- lasy oraz tereny w zasięgu ekwidystant 250 m od nich;
- większe zadrzewienia semileśne i zakrzaczenia (zarośla) oraz tereny w zasięgu ekwidystant 250 m od nich;
- główne aleje i szpalery drzew oraz tereny w zasięgu ekwidystant 250 m od nich;
- korytarze ekologiczne wg „Planu zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego 2030” (2016): ponadregionalny, regionalne i subregionalny.

Uwarunkowania zasobowo-użytkowe

- główne zbiorniki wód podziemnych - GZWP (granice orientacyjne);
- udokumentowane złoża surowców mineralnych – wykluczone z lokalizacji elektrowni;

Uwarunkowania ochrony przyrody

Obszarowe formy ochrony przyrody i ich otuliny wyłączone z lokalizacji elektrowni:

- Słowiński Park Narodowy i jego otulinę;
- rezerваты przyrody i ich otuliny;
- obszar Natura 2000 specjalnej ochrony ptaków (PLB);
- obszary Natura 2000 – specjalne obszary ochrony siedlisk (PLH);
- użytki ekologiczne.

Uwarunkowania krajobrazowe

Rejony i wsie o największych walorach krajobrazowych, wykluczone z lokalizacji elektrowni lub z ograniczeniami lokalizacji:

- Nizina Łebska - wykluczona z lokalizacji elektrowni;
- Pradolina Łeby – wykluczona z lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- Główny (koncentracja zabytków) - ograniczenia lokalizacji elektrowni na terenach powiązanych widokowo z miejscowością;
- Wolinia (proponowany rezerwat kulturowy) - ograniczenia lokalizacji elektrowni na terenach powiązanych widokowo z zespołem pałacowo-parkowym;

- Cecenowo, Górzyno, Podole Wielkie, Skórzyno, Stowiecino, Szczypkowice, Wielka Wieś, Wykosowo, Żelkowo, Żoruchowo - ograniczenia lokalizacji elektrowni na terenach powiązanych widokowo z rejonami krajobrazu kulturowego we wsiach;
- proponowany park kulturowy systemu agrarnego dawnych majątków rolnych Równno, Rumsko oraz Choćmirowo, Choćmirówko i Będziechowo – obszar problemowy dla lokalizacji elektrowni.

Uwarunkowania sozologiczne

- istniejące i planowane zainwestowanie osadnicze chronione akustycznie oraz tereny w zasięgu ekwidystant 500 m od niego – tereny wyłączone z lokalizacji elektrowni.

Syntezę środowiskowych uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Głównyzyce przedstawiono w podziale na (zał. kartogr. 1):

- tereny o najmniejszych ograniczeniach środowiskowych: fizjograficznych, ekologicznych, zasobowych, ochrony przyrody, krajobrazowych i akustycznych lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- tereny o najmniejszych ograniczeniach środowiskowych: fizjograficznych, ekologicznych, zasobowych, ochrony przyrody i akustycznych lokalizacji elektrowni wiatrowych - problemowe krajobrazowo.

Wnioski:

- 1. Tereny o najmniejszych ograniczeniach środowiskowych lokalizacji elektrowni wiatrowych występują w dużym rozproszeniu przestrzennym, głównie w południowej części gminy Głównyzyce.**
- 2. Wiele terenów ma problemowy charakter z uwagi na uwarunkowania ochrony krajobrazu kulturowego i wymaga wykonania szczegółowych, przed lokalizacyjnymi studiami krajobrazowych.**
- 3. Najbardziej perspektywiczny środowiskowo obszar dla lokalizacji dużego zespołu elektrowni wiatrowych to rejon dawnych PGR Karolin, Zgojewko i Żaruchowo, w południowo-zachodniej części gminy.**
- 4. Nieco mniejsze możliwości pod względem uwarunkowań środowiskowych stwarzają rejony wsi Dochowo i Dochówko oraz Dargoleza i Przebédowo.**
- 5. Pozostałe tereny mają relatywnie niewielkie powierzchnie i występują w znacznym rozproszeniu – stwarzają możliwość lokalizacji po kilka elektrowni wiatrowych.**
- 6. Wszystkie ww. tereny wymagają rozpoznania uwarunkowań ornitologicznych i chiropterologicznych, poprzez wykonanie rocznych monitoringów ptaków i nietoperzy oraz rozpoznania ewentualnego występowania chronionych siedlisk przyrodniczych, a także stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.**

6. LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

- Aktualizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Głównyzyce na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022. 2015.
- Badora K. 2015. Przegląd stosowanych metod oceny wpływu farm wiatrowych na krajobraz oraz możliwości zastosowania ich w warunkach Polski. Ople (mscr, opr. na zlecenie GDOŚ w Warszawie).
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r. (<https://pig.gov.pl>).
- Borzyszkowski J. (red.) 2014. Kaszubskie Jeruzalem. O dziejach i współczesności gminy Głównyzyce oraz tożsamości jej mieszkańców. Instytut Kaszubski, Gdańsk.
- Chylarecki P., Kajzer K., Wysocki D., Tryjanowski P., Wuczyński A. 2011. Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki – projekt. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa (mscr).
- Kepel A., Ciechanowski M., Jaros R. 2011. Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze - projekt, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa (mscr).
- Kepel A. (red.), Ciechanowski M., Furmankiewicz J., Górawska M., Hejduk J., Jaros R., Jaśkiewicz M., Kasprzyk K., Kowalski M., Przesmycka A., Stopczyński M., Urban R. 2009. Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze. Wersja II (mscr).
- Kistowski M., Lipińska B., Korwel-Lejkowska B. 2005. Studium ochrony krajobrazu województwa pomorskiego. Pomorskie Studia Regionalne. Urząd Marszałkowski Woj. Pom., Gdańsk.
- Kostarczyk A., Przewoźniak M. (red.) 2002. Diagnoza stanu i koncepcja ochrony środowiska przyrodniczo-kulturowego w województwie pomorskim. Materiały do Monografii Przyrodniczej Regionu Gdańskiego, VIII.
- Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030. 2012.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030. 2016. Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.
- Przewoźniak M. 2007. Oddziaływanie elektrowni wiatrowych na środowisko – zagadnienia sozologiczne, ekologiczne i krajobrazowe. W: II Konferencja „Rynek energetyki wiatrowej w Polsce“, PSEW, Warszawa 20-21.03.2007.
- Przewoźniak M. 2012. Klasyfikacja i ocena oddziaływań elektrowni wiatrowych na środowisko łądów oraz ich aspekty wdrożeniowe ze szczególnym uwzględnieniem planowania regionalnego. Ekspertyza na zamówienie TUP. BPiWP Proeko w Gdańsku (mscr).
- Przewoźniak M. 2017. Ochrona przyrody i krajobrazu Kaszub. Studium krytyczne z autopsji. Bogucki Wyd. Nauk., Gdańsk–Poznań.
- Przewoźniak M., Czochoński J. 2020. Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne. Bogucki Wyd. Nauk., Gdańsk–Poznań (wyd. II, poprawione, cyfrowe, 2021).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014, poz. 1408).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016., poz. 2183).

- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2020, poz. 26).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014, poz. 112).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448).
- Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kosz. 1992, nr 15, poz. 109).
- Stelmachowska B. 2013. Słowińcy – ich dzieje i kultura (do 1956 r.). Inst. Kaszubski w Gdańsku, Gdańsk – Kluki.
- Stryjecki M., Mielniczuk K. 2011. Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych, GDOŚ, Warszawa (mscr).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny. 2012 ze zm.
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. 2018, poz. 2161).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. 2021, poz. 1326).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. 2021, poz. 710 ze zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2021, poz. 1098 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. j. 2021, poz. 724).
- Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. 2008. PSEW, Szczecin.
- www.gdos.gov.pl/...
- www.ug.glowczyce.ibip.pl/...
- www.pig.gov.pl/...

CZĘŚĆ II.
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO

WPROWADZENIE DO CZĘŚCI UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Celem drugiej części niniejszego opracowania jest rozpoznanie uwarunkowań wynikających z zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji elektrowni wiatrowych w gminie Główny.

Przedstawione uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wynikają z:

- analizy stanu istniejącego - użytkowania i zagospodarowania terenu w szczególności w zakresie istniejącej i planowanej zabudowy chronionej akustycznie (dane na podstawie ewidencji gruntów);
- analizy dokumentów planistycznych obowiązujących w gminie, tj.:
 - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w szczególności w zakresie wskazanych obszarów rozmieszczenia elektrowni wiatrowych i ich stref ochronnych oraz obowiązujących dla nich ustaleń tekstowych, a także planowanych kierunków rozwojowych gminy w zakresie funkcji mieszkaniowej,
 - obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze szczególnym uwzględnieniem planowanego zagospodarowania terenu związanego z lokalizacją elektrowni wiatrowych i ograniczeń w lokalizacji innej zabudowy z tym związanej, a także wskazania terenów, na których lokalizowana ma być funkcja mieszkaniowa podlegająca specjalnym wymogom w stosunku do elektrowni wiatrowych;
- analizy ważniejszych elementów zagospodarowania występujących w gminie, a związanych z lokalizacją (ograniczeniami dla sytuowania) elektrowni wiatrowych.

Integralną częścią opracowania jest załącznik kartograficzny 2 „Gmina Główny. uwarunkowania gospodarki przestrzennej lokalizacji elektrowni wiatrowych” w skali 1:25.000 (na podkładzie mapy topograficznej), przedstawiający rozkład przestrzenny omówionych w tekście zagadnień.

1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1.1. Analiza obowiązujących ustaleń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych. **Stanowi jednak wykładnię - zapis polityki przestrzennej gminy** i wg obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest jedynym dokumentem, w którym gmina określa zasady rozwoju przestrzennego jako całości w swoich granicach administracyjnych. Studium służyć ma także jako **materiał koordynujący** w zakresie gospodarowania przestrzenią, zwłaszcza dla planów miejscowych sporządzanych dla fragmentów gminy.

Polityka przestrzenna to wyraz generalnych zasad rozwoju i kierunków, w jakich zmieniać się będzie funkcjonowanie gminy w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenów. Władze samorządowe muszą same rozstrzygnąć, jak najefektywniej wykorzystać i powiększać trwałą bazę materialną rozwoju oraz zasoby naturalne gminy. Określone w studium zasady polityki przestrzennej stanowią deklarację działań w poszczególnych dziedzinach.

Aktualnie obowiązujący dla gminy Główny dokument studium został uchwalony Uchwałą Nr 93/R/2012 Rady Gminy Główny z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny, jako całościowa aktualizacja dokumentu studium w granicach administracyjnych gminy. Jednym z celów opracowania aktualizacji dokumentu studium było wskazanie nowych obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, m. in. wyznaczono wówczas tereny związane z planowanymi farmami wiatrowymi Drzeżewo I, Drzeżewo II i Drzeżewo III. Dla obszarów tych przedsięwzięć sporządzono następnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie obowiązujący dokument Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny sporządzono w latach 2010 – 2012 r., celami dokonania całościowej aktualizacji dokumentu, były:

- weryfikacja i aktualizacja ustaleń studium w odniesieniu do dokumentów planistycznych ponadlokalnych, w tym w szczególności strategii rozwoju województwa pomorskiego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa, koncepcji polityki przestrzennej zagospodarowania kraju oraz uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych – zgodnie z art. 9 ust.2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- weryfikacja i dostosowanie ustaleń studium do obowiązujących przepisów prawnych ze szczególnym uwzględnieniem przepisów ochrony środowiska i przyrody,

W ramach opracowania przeprowadzono wielobranżowe analizy przestrzenne, wykonano studium sfery społeczno-gospodarczej, zweryfikowano prognozy demograficzne. W opracowaniu uwzględniono także aktualne na czas jego sporządzania dokumenty polityki ponadlokalnej oraz strategię rozwoju gminy Główny.

Kierunki zmian struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy oraz kierunki zmian w przeznaczeniu terenów zostały określone w następującej strukturze ustaleń studium:

1. poprzez wyznaczenie stref funkcjonalno-przestrzennych wraz z określeniem kierunków i zasad rozwoju w każdej strefie,
2. poprzez wskazanie generalnych kierunków zmian w przeznaczaniu terenów dla obszaru całej gminy,
3. poprzez wskazanie kierunków rozwoju sieci ośrodków osadniczych wraz z infrastrukturą społeczną, w tym w podziale na:
 - a. ośrodek główny,
 - b. ośrodki wspomagające,
 - c. ośrodki uzupełniające,
 - d. ośrodki podstawowe i pozostałe
4. poprzez wskazanie kierunków rozwoju funkcji mieszkaniowej,
5. poprzez wskazanie kierunków rozwoju funkcji gospodarczych,
6. poprzez wskazanie kierunków i zasad kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
7. poprzez wskazanie kierunków i zasad kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej,
8. poprzez wskazanie kierunków rozwoju turystyki, sportu i rekreacji,
9. poprzez wskazanie obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²,
10. poprzez wskazanie obszarów przestrzeni publicznej,
11. poprzez wskazanie rozmieszczenia obszarów pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Do wskazanych kierunków zagospodarowania przestrzennego dołączono schematy graficzne w tekście oraz podstawowy załącznik graficzny studium – mapa w skali 1:10000 obrazujące kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego w zakresie rozwoju nowych funkcji, w tym obszarów nowej zabudowy i zainwestowania.

Szczegółowe ustalenia dokumentu studium związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych są następujące (wybór zapisów tekstowych):

„2.11. Rozmieszczenie obszarów pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych

Energetyka wiatrowa

Na terenie gminy przewiduje się rozwój energetyki wiatrowej.

Planowane są farmy wiatrowe w okolicy Żoruchowa, Zgojewa, Drzeżewa i Lipna (farmy wiatrowe „Żoruchowo” „Drzeżewo I”), w rejonie Wykosowo (Drzeżewo III), przewiduje się również lokalizację farmy wiatrowej w rejonie Siodłonia i Będziechowa („Drzeżewo II”). Dla tych farm, biorąc pod uwagę wyniki prac projektowych, w tym projektowane rozmieszczenie siłowni wiatrowych i analizy hałasu (w tym wynikające z raportów oddziaływania na środowisko), wskazuje się obszary obejmujące łącznie obszar lokalizacji siłowni

wiatrowych wraz z przewidywanymi strefami ochronnymi, związanymi z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko.

Poza wymienionymi wyżej obszarami, lokalizacja farmy wiatrowej jest możliwa w rejonie Przebądowa (obowiązujący plan miejscowy umożliwia tą funkcję).

Ponadto, w Studium wskazuje się wstępnie na możliwość lokalizacji farm wiatrowych w rejonie miejscowości Podole Wielkie, Warblino, Wolinia, Wielka Wieś i na południe od Żelkowa (rozmieszczenie obszarów na rysunku Studium). Ostateczne rozstrzygnięcia, co do możliwości lokalizacji farmy oraz liczby i wysokości turbin we wskazanych wstępnie obszarach nastąpią po uszczegółowionej analizie warunków środowiskowych, z uwzględnieniem ostatecznych wyników i wniosków z przeprowadzonych badań i analiz wpływu w szczególności na awifaunę, nietoperze, krajobraz i klimat akustyczny.

W związku z farmami rozmieszczonymi w rejonach, jak wyżej, przewiduje się funkcjonowanie stref ochronnych, związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko. Strefy mogą się zawierać we wskazanych obszarach, ewentualnie wystąpi potrzeba zwiększenia ich zasięgu poza granice wskazanych obszarów.

Do lokalizacji farm wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w szczególności odnoszą się zapisy Studium zawarte w podrozdziałach 3.1, 3.2, 4.7, 7.8 i 9.2.

Na obszarach lokalizacji siłowni wiatrowych dopuszcza się realizację innych niż elektrownie wiatrowe urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100kW.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

3.1. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Parametry, wskaźniki urbanistyczne wskazane do uwzględnienia w planach miejscowych sporządzanych na obszarze gminy:

5) farmy wiatrowe

- a) wskazane jest zachowanie minimalnych odległości siłowni:
 - od drogi wojewódzkiej – 300 m,
 - od drogi powiatowej – 200 m,
 - od zwartych kompleksów leśnych – 200 m,
 - od terenów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej – 500 m,
- b) obiekty siłowni lokalizować należy z uwzględnieniem konieczności ograniczenia negatywnego wpływu na obszary ochrony przyrody i ciągłość korytarzy ekologicznych, a także z uwzględnieniem ochrony stref ekspozycji cennych obiektów dziedzictwa kulturowego;
- c) przesądzenia dotyczące terenów pod budowę farm i poszczególnych siłowni mogą nastąpić dopiero po przeprowadzeniu rocznego monitoringu przedwykonawczego wpływu na awifaunę oraz nietoperze, z uwzględnieniem wyników tej oceny;

3.2. Tereny wyłączone spod zabudowy

Na obszarze gminy, zasadniczo powinny być wyłączone z zabudowy:

- 1) użytki rolne obejmujące zwarte kompleksy najbardziej urodzajnych gleb – RIII, LIII i PsIII, znajdujące się poza wyznaczonymi obszarami koncentracji i rozwoju zabudowy i zainwestowania (nie dotyczy lokalizacji siłowni wiatrowych i innych źródeł pozyskiwania energii odnawialnej),
- 2) tereny lasów, z wyjątkiem obiektów przewidzianych w ustawie o lasach,
- 3) obszary szczególnie zagrożone powodzią (wyjątki dotyczyć mogą w szczególności obiektów gospodarki wodnej, zabudowy turystyczno-rekreacyjnej związanej z obsługą szlaków wodnych, po uzyskaniu odpowiednich zgód i pozwoleń),
- 4) tereny udokumentowanych złóż kopalin (poza zabudową związaną z funkcjonowaniem zakładu górniczego).

Ograniczenia w zakresie możliwości lokalizacji zabudowy dotyczą terenów:

- 1) w otoczeniu siłowni wiatrowych, w tym:
 - a) położonych w zasięgu oddziaływania hałasu na poziomie 40 dB i wyższym, dla których wykluczone jest przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domy opieki społecznej i szpitale poza miastem, ze względu na dopuszczalne poziomy hałasu dla pory nocnej wynikającymi z obowiązujących z przepisów szczególnych,
 - b) położonych w zasięgu oddziaływania hałasu na poziomie 45 dB i wyższym, dla których wykluczone jest przeznaczenie terenów pod zabudowę wymienioną powyżej oraz zabudowę zagrodową, mieszkaniową wielorodzinną i zamieszkania zbiorowego, na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz mieszkaniowo - usługowe, zgodnie z dopuszczalnymi poziomami hałasu dla pory nocnej wynikającymi z obowiązujących z przepisów szczególnych;
- 2) wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, w tym:
 - a) dla napowietrznej linii 400 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 80 m (po 40 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym); w pasie obowiązują następujące zasady lokalizowania nowego zagospodarowania:
 - warunki lokalizacji wszelkich obiektów należy uzgadniać z właścicielem linii,
 - nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
 - pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
 - wszelkie zmiany w użytkowaniu terenu w obrębie pasa i jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
 - b) dla napowietrznej linii 15 kV wymagana jest strefa techniczna o szerokości 15 m (po 7,5 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie pionowym); warunki lokalizacji wszelkich obiektów w strefie oraz jej sąsiedztwie należy uzgadniać z właścicielem linii;
- 3) położonych wzdłuż gazociągu wysokiego ciśnienia Szczecin - Gdańsk, dla których należy zachować strefę kontrolowaną, o szerokości 12 m (po 6 m od osi gazociągu); w strefie kontrolowanej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać strefy kontrolowane (Dz. U. z 2001 r. Nr 97, poz. 1055) nie należy wznosić budynków, urządzić stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji; dopuszcza się, za zgodą operatora sieci gazowej, urządzenie parkingów nad gazociągami;
- 4) objętych ochroną w formie parku narodowego i rezerwatów przyrody, zgodnie z przepisami szczególnymi;
- 5) położonych w bezpośrednim otoczeniu Słowińskiego Parku Narodowego – wskazane jest zachowanie strefy buforowej zapewniającej ochronę walorów widokowych i ekspozycji najbardziej atrakcyjnych elementów, z oddaleniem zabudowy od granicy SPN na odległość minimum 20 m.

W związku z koniecznością zapewnienia dostępu do śródlądowych wód powierzchniowych i kanałów stanowiących urządzenia melioracji podstawowych należy pozostawić wolne od zabudowy oraz nasadzeń drzew pasy o szerokości 10 m od górnych krawędzi skarp wzdłuż:

- rzek: Łeba i Łupawa, istotnych dla kształtowania zasobów wodnych i ochrony przeciwpowodziowej;
- rzek: Pustynka, Skórzyńska, Warblinka, Struga Głównicza, Struga Kłęcińska, Struga O Poblocie, Brodnica- Wierzchocino, Stara Łeba – Górzyno, Rzechcinka, Struga Wielka Wieś, Brodniczka istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa;
- kanałów: Poblocie I, A Poblocie, Izbica 14, D pompowy, Ptasi, A Cecenowo, B Cecenowo, Izbica I, Młyński, Sieciński, urządzeń melioracji podstawowych.

4.7. Ograniczanie, eliminowanie ujemnych wpływów związanych z realizacją ustaleń studium, przeciwdziałanie zagrożeniom

(...)

- 15) w związku z rozwojem energetyki wiatrowej należy uwzględniać i minimalizować wpływ siłowni wiatrowych na zdrowie ludzi, krajobraz i środowisko przyrodnicze, poprzez zachowanie odpowiednich odległości od zabudowy, odsunięcie od ścian lasów, miejsc ważnych dla ptaków (dotyczy tras przelotów i ostoi ptaków). Z lokalizacją siłowni wiąże się wyłączenie przyległych obszarów z zabudowy i zainwestowania związanego ze stałym pobytym ludzi (w szczególności dotyczy to zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej);
- 16) w przypadku mpzp dla nowych farm wiatrowych niezbędne jest obejmowanie granicami planu obszarów lokalizacji tych inwestycji wraz ze strefami ochronnymi;
- 17) dopuszczalność realizacji farm wiatrowych i poszczególnych siłowni oraz wskazanie warunków ich lokalizacji możliwe jest dopiero po przeprowadzeniu rocznego monitoringu przedwykonawczego wpływu na awifaunę oraz nietoperze. Monitoring przedrealizacyjny wpływu na awifaunę i nietoperze powinien być przeprowadzony również dla powierzchni lokalizacji elektrowni wiatrowych, dla których sporządzono już plany miejscowe, w przypadku jego braku;
- 18) ograniczenia dla lokalizacji siłowni powinny dotyczyć terenów o szczególnych walorach i znaczeniu przyrodniczym oraz o walorach krajobrazu naturalnego i kulturowego. W Studium nie przewiduje się lokalizacji farm wiatrowych w strefie funkcjonalno-przestrzennej III Północno-Wschodniej. Ze względu na położenie nowych obszarów pod farmy wiatrowe w rejonie wsi Wolinia i Podole Wielkie - w pobliżu korytarza Pradoliny Redy-Łeby, przy przesądzeniach lokalizacyjnych w szczególności uwzględnić należy wpływ na krajobraz (również kulturowy wsi) i korytarze migracyjne ptaków;
- 19) ostateczne przesądzenia odnośnie możliwości i warunków lokalizacji siłowni wypływać powinny z opracowań ekofizjograficznych – problemowych, uwzględniających szczegółowo uwarunkowania ekologiczne, sozologiczne, krajobrazowe i kulturowe dla obszarów wstępnie przewidywanych pod ww. zainwestowanie.
- 20) emisja hałasu pochodzącego z elektrowni wiatrowych, obiektów gospodarczych oraz źródeł komunikacyjnych na granicy istniejącej oraz projektowanej zabudowy mieszkaniowej nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w obowiązujących przepisach; zwraca się uwagę na fakt, iż uruchomienie nowych zespołów elektrowni wiatrowych zmieni w sposób trwały stan klimatu akustycznego w środowisku na danym obszarze, co znacząco wpłynie na możliwość zmiany funkcji urbanistycznych i wprowadzi ograniczenia związane z użytkowaniem terenów sąsiednich;

7.8. Rozwój energetyki odnawialnej, proekologiczne źródła energii

Rozwój energetyki odnawialnej stanowi ważny cel polityki Unii Europejskiej. Zgodnie z dyrektywą 2009/28/WE udział odnawialnych źródeł energii w bilansie energii w Polsce do 2020 r. powinien wzrosnąć więcej niż dwukrotnie i osiągnąć 15%. Potrzeba rozwoju energetyki odnawialnej wynika z konieczności ograniczenia emisji zanieczyszczeń z procesów spalania paliw energetycznych, wyczerpywania się zasobów paliw kopalnych i coraz mniej korzystnych ekonomicznie warunków ich pozyskiwania. Dlatego na terenie gminy planuje się rozwój energetyki odnawialnej (rozproszonej) opartej na lokalnie dostępnych surowcach i zasobach. Szczególnie obiecujące wydają się na terenie gminy perspektywy energetycznego wykorzystania biomasy (m.in. współspalanie odpadów drzewnych, biomasy z rolnictwa i upraw energetycznych, biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej oraz energetyki wiatrowej. Planowany rozwój energetyki odnawialnej wpłynie na podniesienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz wzrost aktywizacji gospodarczej.

W ramach rozwoju energetyki odnawialnej przewiduje się wykorzystanie:

- 1) energii słonecznej w mieszkalnictwie i usługach do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, w systemach dwufunkcyjnych (ciepła woda – c.w.u. i ogrzewanie pomieszczeń c.o.) oraz w przemyśle i rolnictwie do przygotowania ciepła technologicznego. Przewiduje się także budowę urządzeń wykorzystujących energię słoneczną do produkcji energii elektrycznej, w tym na gruntach rolnych niezabudowanych. Do zasilania odbiorników zlokalizowanych w znacznym oddaleniu od źródeł zasilania i o niewielkich, okresowych zużyciach energii, takich jak nocne podświetlanie znaków drogowych, przystanków autobusowych lub miejsc niebezpiecznych zakłada się wykorzystanie fotowoltaicznych systemów solarnych;
- 2) niskotemperaturowych wód geotermalnych do uzupełniającego pozyskiwania energii ciepłej (a w przyszłości i energii elektrycznej), zwłaszcza do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych oraz dla celów usługowych i rekreacyjnych;

- 3) energii wiatru do produkcji energii elektrycznej w planowanych na południe od drogi wojewódzkiej nr 213 Słupsk – Wicko farmach elektrowni wiatrowych. Na wyznaczonych obszarach dopuszcza się realizację innych niż elektrownie wiatrowe urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Budowę farm elektrowni wiatrowych winno się poprzedzić pełnym rocznym monitoringiem przedwykonawczym awifauny i nietoperzy;
- 4) energii spadku wód do produkcji energii elektrycznej w istniejących elektrowni wodnych w Żelkowie, Drzeżewie i Główcycach. Zgodnie z przyjętymi działaniami w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły planuje się budowę przepławek w elektrowniach wodnych w Żelkowie i Drzeżewie w celu udrożnienia rzeki Łupawy dla ryb lososiowatych. Dalszy potencjalny rozwój energetyki wodnej bazować powinien głównie na wykorzystaniu już istniejących obiektów piętrzących. Planowanie inwestycji w zakresie energetyki wodnej należy poprzedzić, pogłębioną oceną jej oddziaływania na systemy wodne i od wód zależne;
- 5) energii biomasy - Istnieją realne przesłanki do zwiększenia potencjału upraw energetycznych, na co pozwalają warunki przyrodniczo-glebowe - szczególnie w południowej części gminy. Nowemu kierunkowi powinien towarzyszyć rozwój lokalnego przetwórstwa biomasy (roślin z plantacji energetycznych, słomy, siana, drewna odpadowego). Wysoka lesistość obszaru (blisko 31%) sprawia, że z terenu gminy pozyskiwane są duże ilości drewna opałowego.

Kierunki rozwoju energetyki odnawialnej w oparciu o biomasę:

- a) budowa infrastruktury do przerobu biomasy na paliwa stałe, płynne lub gazowe,
- b) przeznaczanie na cele energetyczne nadwyżek słomy z upraw polowych i siana z niewykorzystywanych lub ekstensywnie użytkowanych trwałych użytków zielonych,
- c) uprawa roślin energetycznych na gruntach ornych z wykorzystaniem tradycyjnych roślin rolniczych, takich jak: rzepak, kukurydza, ziemniaki, topinambur, trawy wieloletnie i in.,
- d) wykorzystanie części odłogów, ugorów i najslabszych gruntów ornych do ekstensywnej uprawy roślin energetycznych o małych wymaganiach glebowych (owies, żyto, spartina),
- e) zakładania towarowych wieloletnich plantacji lasów energetycznych (wierzba, topola, róża wielokwiatowa itp.), w dostosowaniu do ich wymagań gruntowo-wodnych,
- f) racjonalne pozyskiwanie drewna odpadowego z lasów, zadrzewień przydrożnych i sadów oraz z przetwórstwa tartaczego.

9.2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

(...)

Przewidując kierunki rozwoju w poszczególnych strefach i obszarach, rozważyć należy sporządzenie w pierwszej kolejności mpzp dla obszarów koncentracji i rozwoju zabudowy i zainwestowania, ewentualnie obrębów /lub odpowiednio fragmentów tych jednostek, również łącznie/, obejmujących miejscowości o największym potencjale rozwojowym (w tym Żelkowo, Poblocie) a także dla miejscowości w rejonie lokalizacji farm wiatrowych.

Poza planami wskazanymi do sporządzenia, jak wyżej, przewiduje się możliwość sporządzenia planów dla potrzeb inwestycyjnych takich, jak obiekty infrastruktury technicznej, obszary związane z eksploatacją złóż, obszary związane z lokalizacją farm wiatrowych i innych źródeł pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

Na obszarze gminy Główczyce przewiduje się sporządzenie i uchwalenie mpzp dla lokalizacji farm wiatrowych. Plany te powinny objąć zarówno granice terenów pod budowę siłowni, jak i granice ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko (wymóg ten, wynikający ze zmiany Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczy również innych obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW).

W związku z zaawansowaniem prac projektowych i wnioskami dotyczącymi planów miejscowych, Gmina przystąpiła do sporządzenia i zmiany planów miejscowych dla farm wiatrowych „Drzeżewo I”, „Drzeżewo II” i Drzeżewo III”. Przewiduje się możliwość sporządzenia i ewentualnie zmiany obowiązującego planu miejscowego

w rejonie planowanej farmy wiatrowej „Żoruchowo”, w celu uwzględnienia odpowiednio wniosku o powiększenie obszaru lokalizacji siłowni, a jednocześnie w celu ustalenia zasad zagospodarowania w strefach ochronnych wynikających z lokalizacji ww. farmy.

Może wystąpić potrzeba sporządzenia, ewentualnie zmiany planu miejscowego dla obszaru związanego z lokalizacją siłowni wiatrowych w rejonie Przebędowa (w celu ustalenia, uspołnienia zasad w strefach ochronnych, których zasięg doprecyzowany zostanie po uściśleniu lokalizacji siłowni i zasięgu ich uciążliwości hałasowej). Realizację siłowni w tym rejonie już umożliwi obowiązujący plan miejscowy.

W związku ze wskazaniem w Studium innych obszarów, przewiduje się możliwość przystąpienia do planów miejscowych dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi, rozmieszczonych w rejonie miejscowości Podole Wielkie, Warblino, Wielka Wieś, Wolinia i na południe od Żelkowa.

Granice wskazanych w Studium obszarów stanowić mogą równocześnie granice planów miejscowych, gdy zawierać się będą w nich strefy ochronne, uwzględniające prognozowany zasięg emisji hałasu od farm wiatrowych, na poziomie 45 i 40 dB w nocy, stosownie do użytkowania i zagospodarowania terenów, ich przeznaczenia i preferencji rozwojowych.

Zasięgi stref, a zatem i granice planów, mogą ulec zmianie (rozszerzeniu), gdy nie spowoduje to wystąpienia ponadnormatywnych poziomów hałasu na terenach istniejącej zabudowy i nie stanowić będzie bariery rozwoju dla wskazanych na rysunku Studium obszarów koncentracji i rozwoju zabudowy i zainwestowania. W szczególności, zwiększony zasięg strefy nie może uniemożliwić przeznaczenia nowych terenów w granicach ww. obszarów pod zabudowę i zainwestowanie, zgodnie z planowanymi i preferowanymi funkcjami.

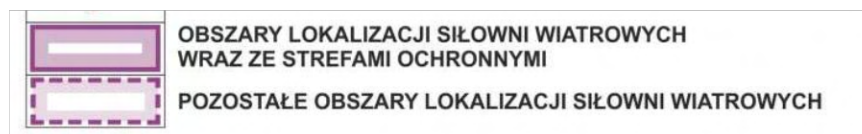
Granica terenów przeznaczonych pod turbiny wiatrowe nie może przekroczyć granicy obszarów lokalizacji siłowni, wskazanych na rysunku Studium. Dla przesądzeń lokalizacyjnych wymagana jest analiza wyników i wniosków z przeprowadzonych badań monitoringowych wpływu na awifaunę i nietoperze, niezbędna są opracowania ekofizjograficzne – problemowe, uwzględniające szczegółowo uwarunkowania ekologiczne, sozologiczne, krajobrazowe i kulturowe dla obszarów wstępnie przewidywanych pod ww. zainwestowanie.

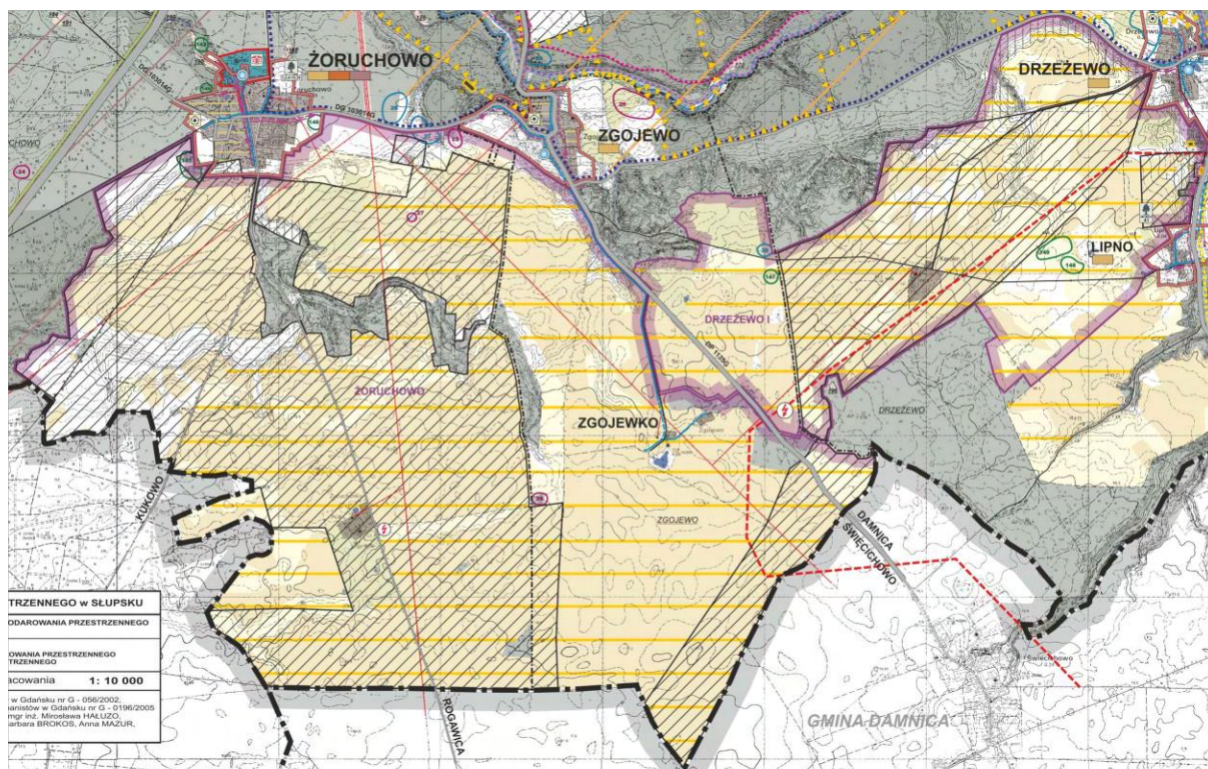
W związku z obowiązującymi już planami pod lokalizację siłowni wiatrowych, dopuszcza się zmiany tych planów w zakresie lokalizacji, wysokości, mocy, ilości siłowni wiatrowych. Dopuszcza się również plany miejscowe w celu przeznaczenia umożliwiającego realizację dodatkowych siłowni na terenach przyległych do obszarów już objętych obowiązującymi planami pod farmy wiatrowe.

Na obszarach wskazanych pod lokalizację farm wiatrowych (wraz ze strefami ochronnymi), przewiduje się możliwość lokalizacji innego rodzaju obiektów, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW, w tym również wymagających stref ochronnych.”

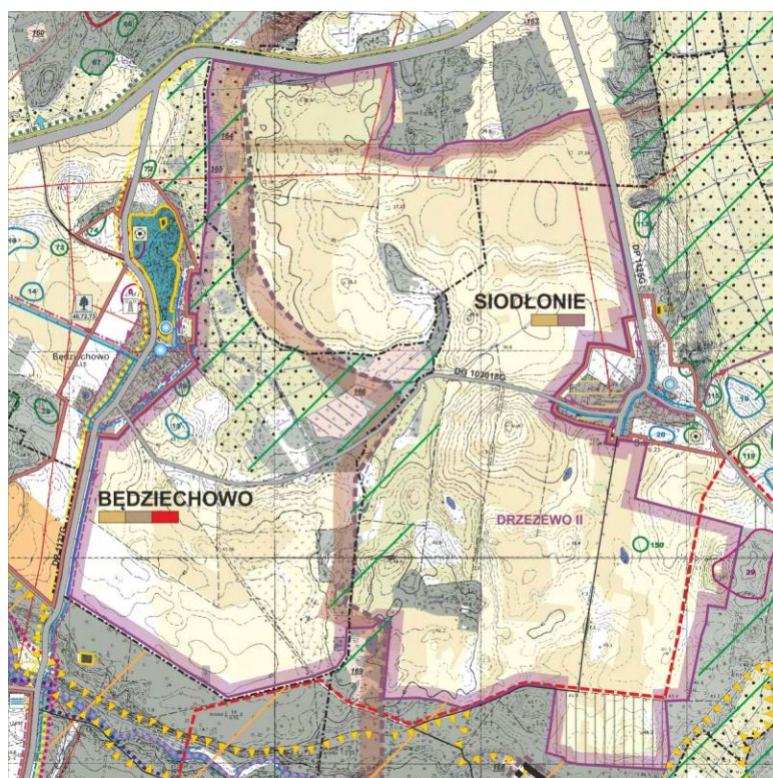
Tereny dla lokalizacji elektrowni wiatrowych i ich stref ochronnych znajdują się głównie w południowej części gminy, na południe od drogi wojewódzkiej 213 w rejonie miejscowości w rejonie miejscowości Żoruchowa, Zgojewa, Drzeżewa i Lipna, w rejonie Wykosowa, przewiduje się również lokalizację farmy wiatrowej w rejonie Siodłonia i Będziechowa, a także w rejonie miejscowości Podole Wielkie, Warblino, Wielka Wieś, Wolinia i na południe od Żelkowa. Szczegółowe rozmieszczenie obszarów rozmieszczenia elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi zawarto na załączniku graficznym nr 2 do niniejszego opracowania: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego lokalizacji elektrowni wiatrowych” na terenie gminy Główny.

Większe obszary rozmieszczenia elektrowni wiatrowych i ich stref ochronnych wskazano na poniższych wyrysach z Rysunku obowiązującego dokumentu studium.

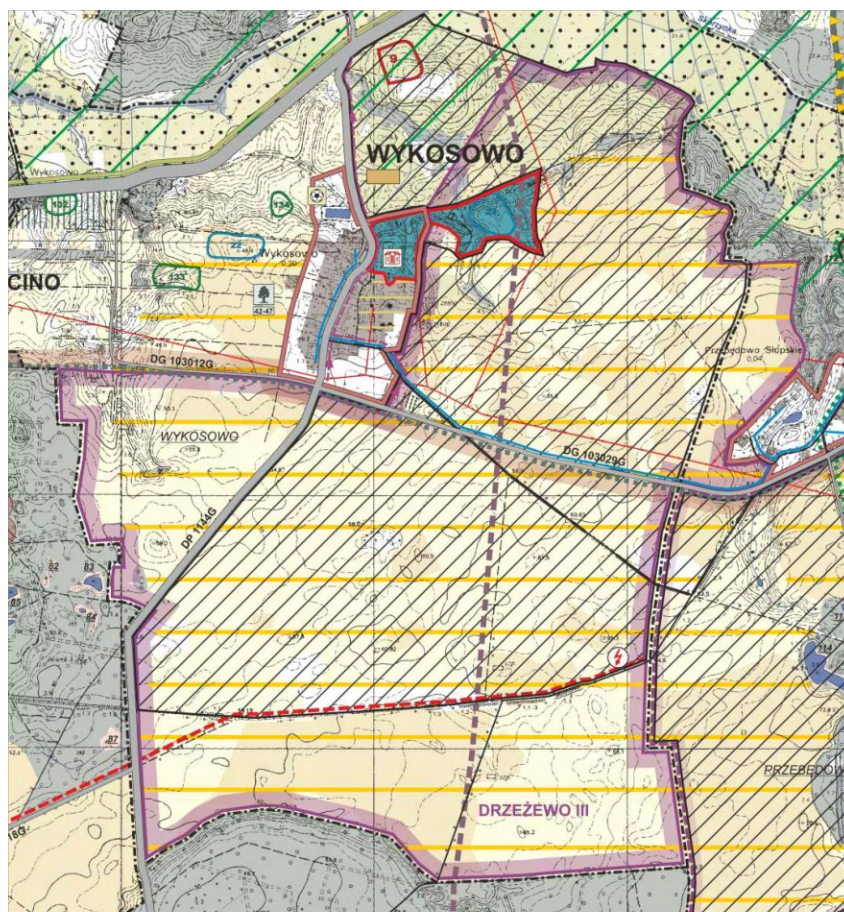

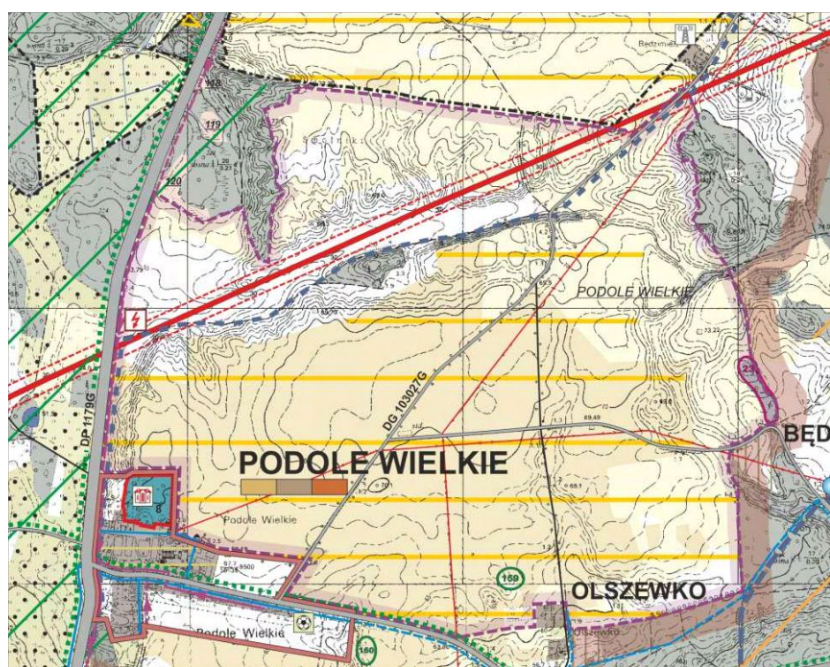
Ryc. 1. Planowany obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w rejonie miejscowości Żoruchowo, Zgojewo, Lipno, Drzeżewo

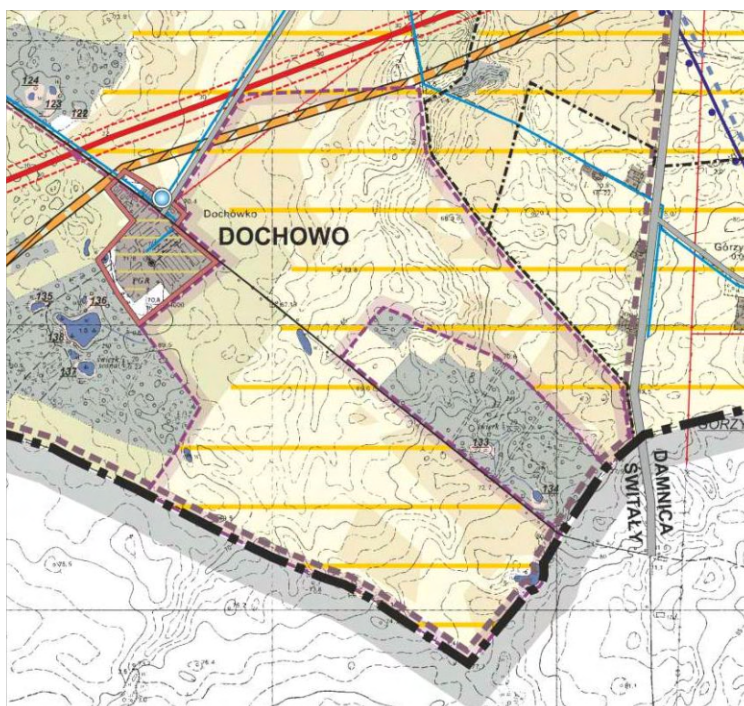
Ryc. 2. Planowany obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w rejonie miejscowości Będziechowo, Siodłonie

Ryc. 3. Planowany obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w rejonie miejscowości Wykosowo

Ryc. 4. Planowany obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w rejonie miejscowości Podole Wielkie

Ryc. 5. Planowany obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w rejonie miejscowości Dochowo, Dochówko

Dla części obszarów wskazanych w dokumencie studium sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dla innych nie, na części obszarów wskazano miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych, inne stanowią jedynie strefy ochronne planowanych siłowni wiatrowych – szczegółowa analiza zagadnienia zawarta jest w rozdziale 2.2.

1.2. Analiza aktualności dokumentu i wnioskowanych zmian polityki przestrzennej

W dokumencie studium nie przeprowadzono bilansu terenów planowanej nowej zabudowy, nie zestawiono także wielkości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę, np. według poszczególnych funkcji terenów, czy według poszczególnych obrębów ewidencyjnych. Bilansowanie terenów nie jest także możliwe na podstawie załącznika graficznego studium, bowiem dla większości miejscowości wskazano kierunek wielofunkcyjnego rozwoju ze wskazaniem preferencji rozwojowych poszczególnych ośrodków, przy czym preferencje rozwojowe dotyczą w wielu przypadkach kilku kierunków. Decyzję na temat konkretnego kierunku rozwojowego gminy w odniesieniu do przestrzeni odłożono w czasie, na etap sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych fragmentów gminy. Z jednej strony takie działanie pozwala na dość elastyczne kształtowanie kierunków rozwojowych poszczególnych miejscowości, z drugiej zaś, nie precyzując kierunków rozwojowych w bardzo dużych obszarach łatwo doprowadzić do konfliktu funkcji, np. funkcji mieszkaniowej z funkcją produkcyjną. We wszystkich miejscowościach wprowadzono w granicach wyznaczonych obszarów koncentracji i rozwoju zabudowy i zainwestowania możliwość lokalizacji funkcji mieszkaniowej, czy to w postaci zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej czy to w formie zabudowy mieszkaniowo-usługowej, co powoduje znaczne ograniczenia dla lokalizacji

elektrowni wiatrowych. Często wielkości wskazanych terenów rozwojowych znacznie przekraczają potrzeby rozbudowy poszczególnych miejscowości i ich weryfikacja pozwoliłaby na doprecyzowanie wielkości i kierunków rozwojowych poszczególnych miejscowości w gminie. Przy sporządzaniu ewentualnej zmiany/aktualizacji studium zastanowić się należy nad rezygnacją z części terenów inwestycyjnych wyznaczonych w polityce przestrzennej gminy – tzn. ograniczyć zasięgi wyznaczonych obszarów koncentracji i rozwoju zabudowy i zainwestowania na rzecz ich doprecyzowania funkcjonalnego, w dostosowaniu do rzeczywistych potrzeb gminy. Sprzyjać takiemu podejściu będzie z pewnością obowiązek sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z treścią przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązującymi od listopada 2015r. Takie podejście sprzyja także racjonalizacji wykorzystania gruntów dla potrzeb energetyki wiatrowej i umożliwiłoby wskazanie nowych lub powiększenie już wskazanych w uwarunkowaniach środowiskowych obszarów potencjalnie

Zilustrowano to wybranymi przykładami na poniższych rycinach

oznaczenia:

wybrane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

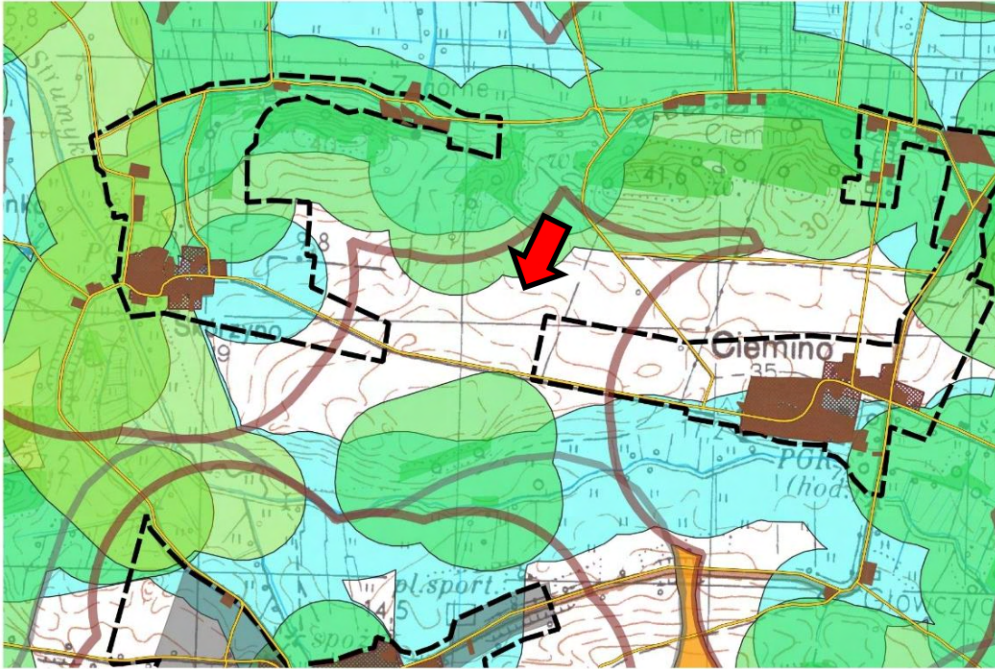
- tereny_zabudowane z funkcją mieszkaniową
- tereny istniejącego zainwestowania
- ekwidystanta 500 m od terenów zainwestowania
- funkcja mieszkaniowa wyznaczona w planach miejscowych
- ekwidystanty 500 m od planowanej zabudowy o funkcji mieszkaniowej
- docelowy zasięg możliwego rozwoju funkcji mieszkaniowej według studium

wybrane uwarunkowania środowiskowe

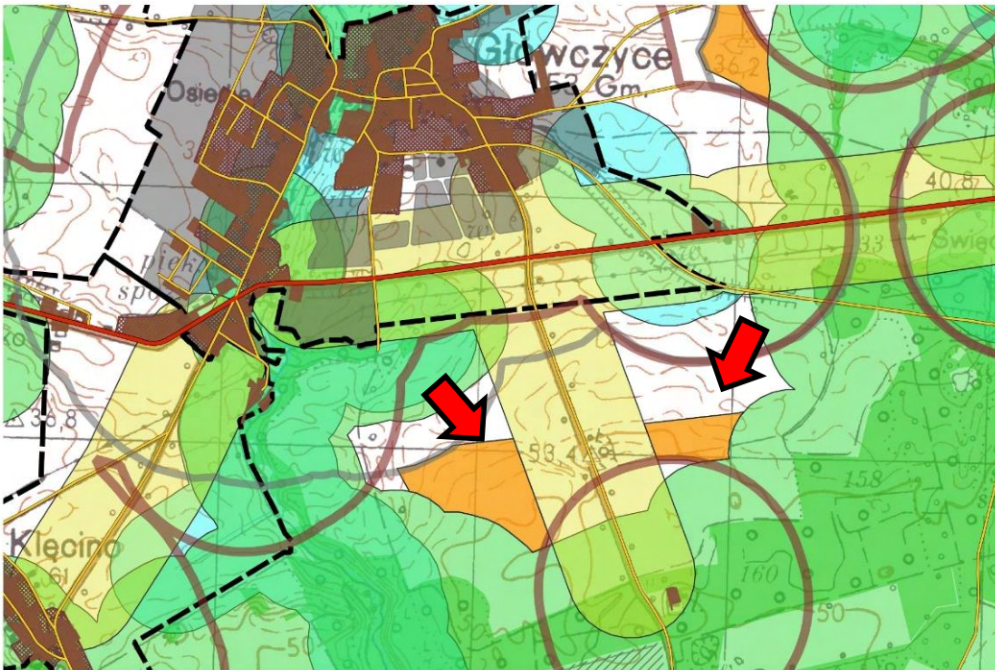
- ekwidystanta 250 m od wód powierzchniowych
- ekwidystanta 250 m od lasów i większych zadrzewień
- ekwidystanta 250 m od alei i szpalerów drzew
- tereny o najmniejszych ograniczeniach dla lokalizacji elektrowni wiatrowych
- tereny o najmniejszych ograniczeniach dla lokalizacji elektrowni wiatrowych problemowe krajobrazowo

wnioski

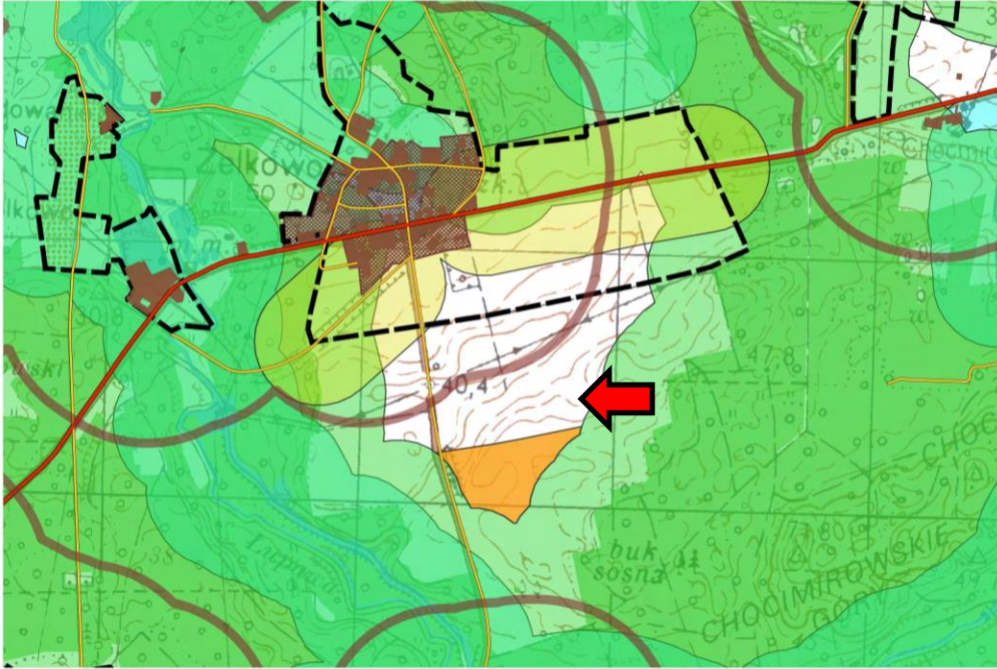
- możliwa lokalizacja elektrowni wiatrowych przy zmianie polityki przestrzennej gminy

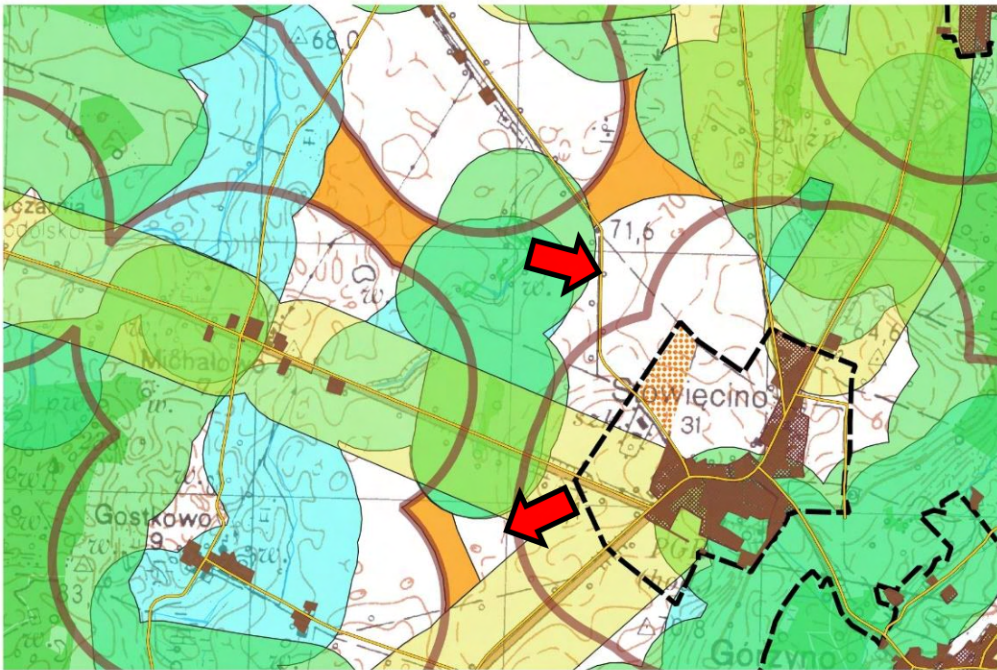
Ryc. 6. Możliwość lokalizacji terenu dla lokalizacji elektrowni wiatrowych pomiędzy miejscowościami Skórzyno i Ciemino

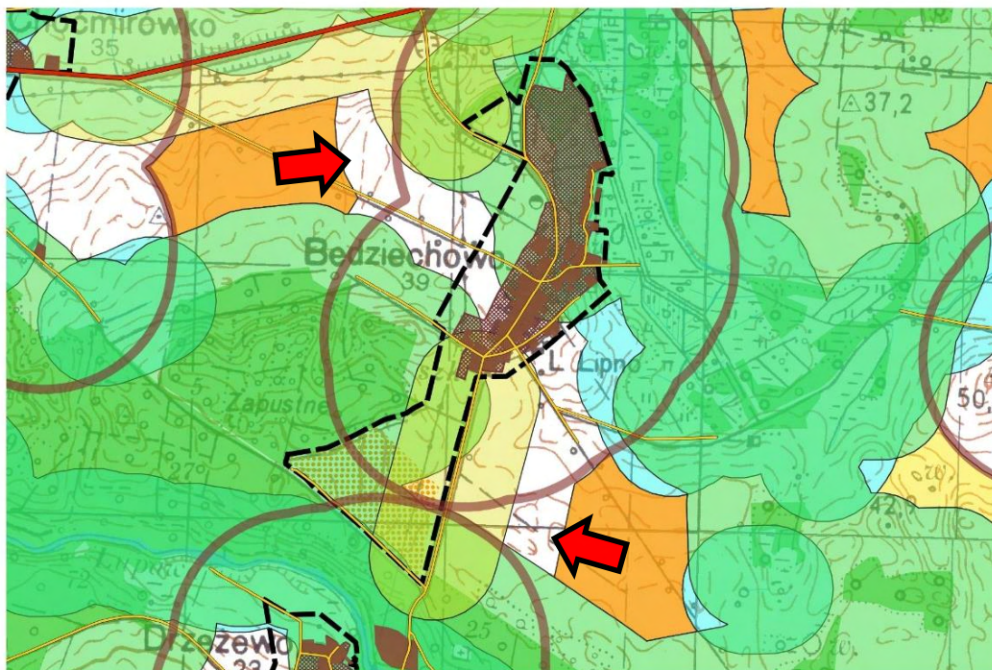
Ryc. 7. Możliwość powiększenia terenu dla lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczonego na podstawie uwarunkowań środowiskowych na południe od miejscowości Głowczyce

Ryc. 8. Możliwość powiększenia terenu dla lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczonego na podstawie uwarunkowań środowiskowych na południe od miejscowości Żelkowo

Ryc. 9. Możliwość powiększenia terenu dla lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczonego na podstawie uwarunkowań środowiskowych na zachód od miejscowości Stowięcino

Ryc. 10. Możliwość powiększenia terenu dla lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczonego na podstawie uwarunkowań środowiskowych w rejonie miejscowości Będziechowo

Na podstawie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, sporządzanej w latach 2016-2017 oraz zgodnie z uchwałą Nr XXXIII/332/2017 Rady Gminy Głównicy z dnia 30 listopada 2017 r stwierdzono, iż dokument obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głównicy wymaga aktualizacji.

Jest to spowodowane zmienionym stanem prawnym, w tym wymuszającym między innymi wykonanie dodatkowych analiz oraz weryfikację przyjętych wcześniej kierunków rozwojowych gminy. Ponadto w okresie od uchwalenia obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w zakresie polityki ponadlokalnej, zmieniono już dwukrotnie strategię rozwoju województwa pomorskiego oraz uchwalono nowy plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, który uchwalony został Uchwałą Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29.12.2016 r. (wszedł w życie z dniem 01.03.2017).

Także w zakresie polityki lokalnej nastąpiły zmiany w gminie –przyjęto strategię rozwoju gminy oraz uchwalono dokumenty branżowe/sektorowe poszczególnych polityk przestrzennych, np. Gminny Program opieki nad zabytkami.

Podsumowując; obowiązujące studium... wymaga aktualizacji, zarówno ze względów formalnych (ilość zmienionych i nowych ważnych przepisów prawa, dokumentów gminnych i dokumentów ponadlokalnych) jak i ze względów celowościowych (uszczegółowienia i jednoznacznego określenia ilości i rozmieszczenia przestrzennego terenów rozwojowych oraz określenia kierunków zmian w przeznaczeniu w tych terenach). Oczywiście termin przystąpienia do opracowania takiej aktualizacji studium...

należy do wyłącznej kompetencji samorządu gminnego, uzależnionej także od jej możliwości finansowych.

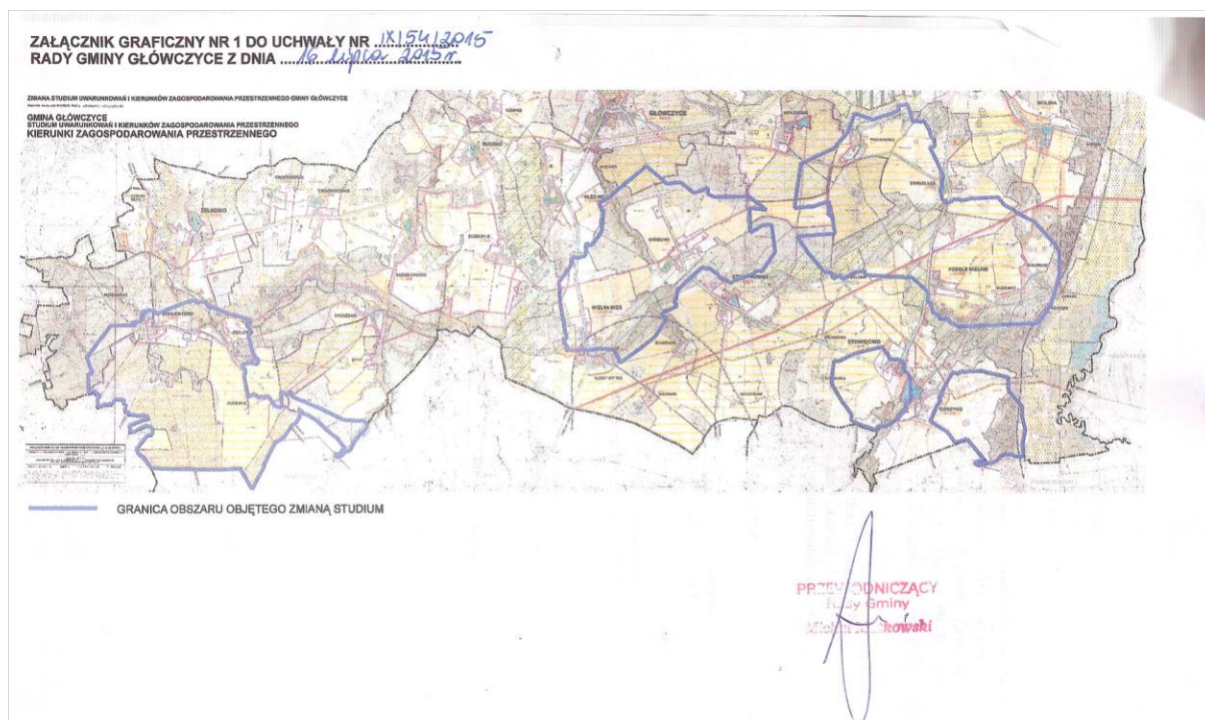
Aktualnie (maj 2022) szeroko dyskutowana jest zmiana przepisów prawa, w której jednym z założeń jest rezygnacja z dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i zastąpienie go dokumentem planu ogólnego – opracowania, które stanowić ma przepis prawa. Jeśli zmiana przepisów dojdzie do skutku (planowane jest przyjęcie ustawy pod koniec 2022r) to wówczas elementy studium gminy Głównicy, wskazywane jako wymagające aktualizacji będą ujęte w dokumencie nowego planu ogólnego.

Niezależnie od zdiagnozowanej konieczności całościowej aktualizacji dokumentu studium podejmowane były zmiany fragmentów gminy w celu umożliwienia realizacji konkretnych przedsięwzięć, związanych z planowaną realizacją elektrowni wiatrowych i towarzyszącej im infrastrukturze.

W 2015 r. Rada Gminy przystąpiła do zmiany Studium w części odnoszącej się do terenów położonych w części obrębów geodezyjnych Żoruchowo, Zgojewo, Drzezewo – Lipno, Żelkowo, Wielka Wieś, Siodłonie, Klęcino, Warblino, Wielka Wieś PGR, Głównicy, Szczyrkowice, Wykosowo, Przebędowo, Dargoleza, Podole Wielkie, Stowęcino i Górzyno. Teren objęty zmianą miał być przeznaczony na lokalizację urządzeń technicznych niezbędnych do budowy i prawidłowego funkcjonowania zespołu elektrowni wiatrowych, za które uznaje się:

- 1) elektrownie wiatrowe wraz z placami montażowymi i serwisowymi
- 2) infrastrukturę towarzyszącą np. wewnętrzne sieci elektroenergetyczne, telekomunikacyjne oraz pomiarowe łączące poszczególne elektrownie wiatrowe a także zewnętrzne sieci kablowe służące do wyprowadzenia mocy z farmy wiatrowej,
- 3) pasy komunikacji kołowej, niezbędne na czas budowy i eksploatacji zespołu elektrowni wiatrowych, dla prawidłowej komunikacji kołowej pomiędzy istniejącymi drogami a miejscami lokalizacji elektrowni wiatrowych.

W przedmiotowym obszarze na terenie gminy Głównicy planowana była lokalizacja do trzydziestu czterech sztuk elektrowni wiatrowych w czterech zespołach (zmianą pięć odrębnych fragmentów gminy).

Ryc. 11. Zasięg przestrzenny obszaru planowanych przedsięwzięć w zakresie energetyki wiatrowej (2015)

Opracowanie zmiany studium nie było realizowane – nie przystąpiono do prac proceduralnych ani projektowych. Biorąc pod uwagę nowy stan prawny wynikający z Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, a w szczególności zapis dotyczący minimalnej odległości, w której mogą być lokalizowane i budowane elektrownie wiatrowe od budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, przedmiotowa Uchwała w sprawie zmiany studium nie mogła być realizowana, gdyż planowana wcześniej inwestycja w pierwotnie zakładanych parametrach, w granicach obszaru objętego zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stała się niemożliwa. W związku z tym potencjalny inwestor przedsięwzięcia wycofał się z jego dalszego projektowania. Uchwałą Nr XLIII/419/2018 z dnia 04 października Rada Gminy Główczyce odstąpiła od realizacji zmiany Studium dla części obrębów geodezyjnych Żoruchowo, Zgojewo, Drzeżewo – Lipno, Żelkowo, Wielka Wieś, Siodłonie, Kłęcino, Warblino, Wielka Wieś PGR, Główczyce, Szczypkowice, Wykosowo, Przebędowo, Dargoleza, Podole Wielkie, Stowęcino i Górzyno.

Kolejna zmiana studium, związana z potencjalną lokalizacją elektrowni wiatrowych, procedowana była na podstawie Uchwały Nr VII/40/19 z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główczyce dla fragmentów gminy w rejonie miejscowości Cecenowo i Wolinia oraz w rejonie miejscowości Górzyno.

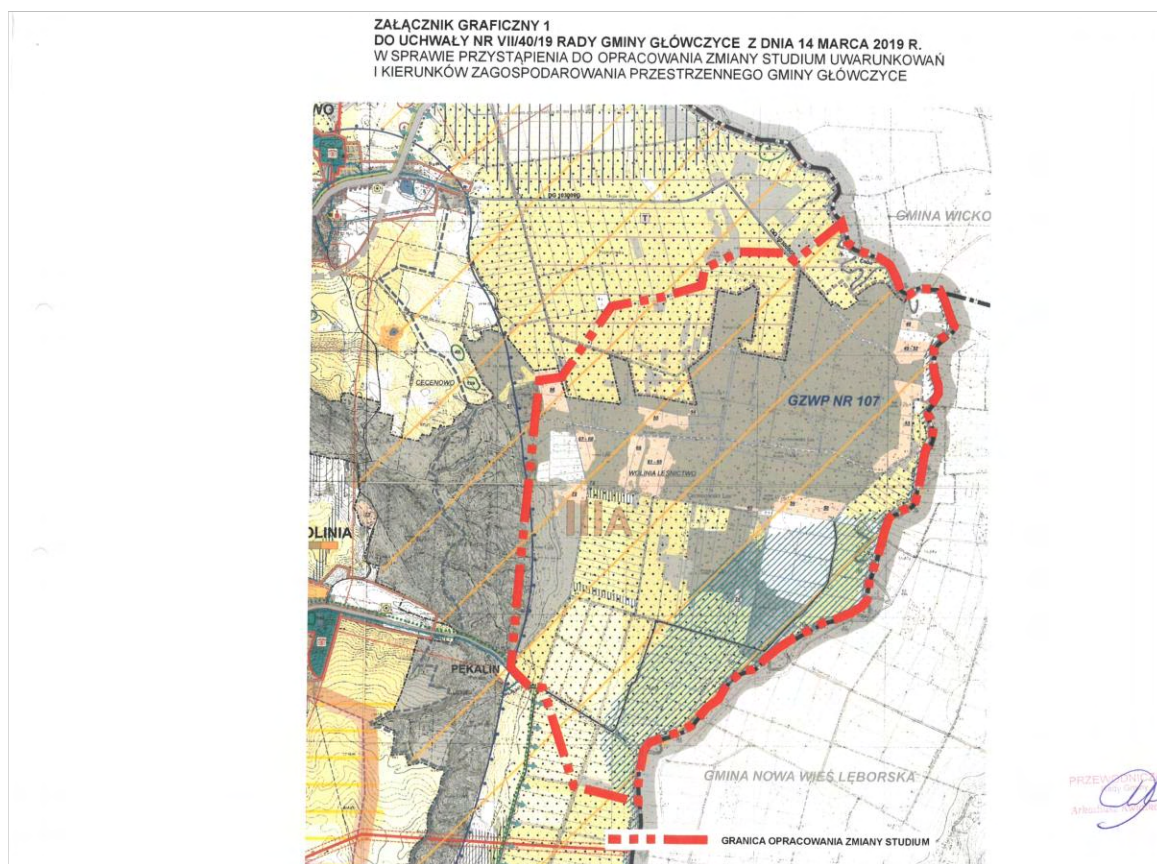
W uzasadnieniu podjęcia ww. uchwały zapisano:

„Uchwałą podejmuje się na obszarze obejmującym dwa rozłączne fragmenty gminy Główczyce: 1. we wschodniej części gminy, w rejonie miejscowości Cecenowo i Wolinia, przy granicy gminy z gminami

Nowa Wieś Lęborska i Wicko; 2. w południowej części gminy, w rejonie miejscowości Górzyno, przy granicy gminy z gminą Potęgowo – granice zmiany studium pokazano na dwóch załącznikach graficznych do uchwały. Obszar opracowania ma zostać przeznaczony na lokalizację elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów. Obszar wyznaczono uwzględniając wymogi Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2016, poz. 961) tj. strefę ochronną określono w odległości co najmniej 2 kilometrów od analizowanego obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych, w celu spełnienia wymogu wynikającego z Art. 4 ustawy (odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane elektrownie wiatrowe od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa powinna być równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami oraz od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, i od leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny nie przewiduje na przedmiotowym obszarze możliwości lokalizowania wnioskowanych funkcji inwestycyjnych – obszar stanowi w przewadze tereny rolnicze i leśne.

W związku z wnioskiem potencjalnego inwestora planowanych elektrowni wiatrowych wskazane jest przystąpienie do sporządzania zmiany studium dla przedmiotowych fragmentów gminy w celu określenia kierunku zmiany struktury przestrzennej zgodnej z planowaną inwestycją.”

problemy prawne, w tym wejście w życie nowych przepisów oraz niestabilność rozwiązań prawnych, powoduje, iż dotychczas planowane lokalizacje elektrowni wiatrowych nie mogą być zrealizowane w projektowanych parametrach.

Aktualnie (maj 2022), po raz kolejny, procedowana jest zmiana Ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, a w szczególności zapis dotyczący minimalnej odległości, w której mogą być lokalizowane i budowane elektrownie wiatrowe od budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, który ma uzależnić możliwość ich lokalizacji od faktycznego oddziaływania tych obiektów (nie zaś od odległości od nich). W sytuacji liberalizacji tych przepisów zapewne możliwy będzie powrót do lokalizacji elektrowni wiatrowych dotychczas rozpatrywanych w przestrzeni gminy, a także stworzy możliwość realizacji nowych inwestycji w tym zakresie.

2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. Spis planów miejscowych związanych z rozmieszczeniem farm wiatrowych

Ze względu na zmieniony w 2003 r. stan prawny wszelkie plany sporządzone przed 01.01.1995 r. przestały obowiązywać. W Gminie Głównicyce plany miejscowe sporządzane od 1995 r. realizowane są etapowo, zazwyczaj na wniosek zainteresowanych zagospodarowaniem właścicieli nieruchomości bądź inwestorów. Największe obszarowo plany miejscowe związane są z funkcją produkcji energii ze źródeł odnawialnych – lokalizacją elektrowni wiatrowych.

Tab. 1 wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Głównicyce związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych

<i>Lp.*</i>	<i>Nazwa planu</i>	<i>Powierzchnia planu</i>	<i>przeznaczenie terenów, funkcja, wiodąca</i>	<i>Nr uchwały Rady Miejskiej uchwalającej plan</i>	<i>Miejsce publikacji</i>
1.	Zmiana w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego Gminy Głównicyce w obrębach Drzeżewo-Lipno, Żoruchowo, Zgojewo, Żelkowo, Przebędowo	1269,45 ha	Przeznaczenie części terenów rolnych pod realizację zespołu urządzeń elektrowni wiatrowych	Uchwała Nr 58/91/03 z dnia 30.10.2003r.	Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 119, poz. 2077
2.	Zmiana w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego, gminy Głównicyce w obrębie ewidencyjnym Wykosowo	400,76 ha	Przeznaczenie części terenów rolnych pod realizację zespołu urządzeń elektrowni wiatrowych	Uchwała Nr 59/92/03 z dnia 30.10.2003r.	Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 119, poz. 2078
3.	MPZP w rejonie planowanej Farmy Wiatrowej Drzeżewo I	98,25 ha	Dla terenów obejmujących obszar w rejonie planowanej Farmy Wiatrowej Drzeżewo I	Uchwała Nr 155/R/2012 z dnia 09.10.2012.	Dz. Urz. Woj. Pom. poz.3940
4.	MPZP w rejonie Farm Wiatrowych Drzeżewo I i Drzeżewo III	357 ha	Dla terenów obejmujących obszar strefy ochronnej w zakresie Farm Wiatrowych Drzeżewo I i III	Uchwała Nr 154/R/2012 z dnia 09.10.2012r.	Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 3897
5.	MPZP w rejonie Farmy wiatrowej Drzeżewo II	709 ha	Dla terenów obejmujących obszar w zakresie lokalizacji Farmy Wiatrowej Drzeżewo II	Uchwała Nr 186/12/2013 z dnia 28.01.2013r	Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1994

Obowiązujące plany miejscowe ujęte w powyższej tabeli sporządzone były w różnych latach, wg różnych uregulowań prawnych:

- pierwsze dwa wymienione w tabeli to plany sporządzane wg Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 07 lipca 1994 r.

- kolejne trzy opracowania to plany sporządzane wg ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Dla planów sporządzonych na podstawie Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 07 lipca 1994 r. nie wymagano prognozy skutków finansowych uchwalenia planu, więc nie wiadomo jakie szacunkowe koszty wiązały się i będą się wiązały z realizacją ustaleń tych planów zwłaszcza w zakresie niezbędnych nakładów gminy na budowę dróg publicznych i komunalną infrastrukturę techniczną.

Z kolei wszystkie obowiązujące plany sporządzone do października 2008 r. nie były poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko w rozumieniu obecnych przepisów Ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2.2. Analiza ustaleń związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych

Ustalenia szczegółowe dla terenów możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych w poszczególnych planach miejscowych są następujące:

1. Uchwała Nr 58 / 91 / 03 Rady Gminy Głównyzyce z dnia 30 października 2003 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Głównyzyce w obrębach ewidencyjnych Drzeżewo-Lipno, Żoruchowo, Zgojewo, Żelkowo, Przebędowo.

Oznaczenie terenu **FEW-RP - teren lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną**

§ 4.

Na terenach oznaczonych symbolem **FEW-RP** ustala się następujące zasady zagospodarowania :

1. przeznaczenie podstawowe – lokalizacja elektrowni wiatrowych o mocy od 0,85 MW do 3,5 MW w ilości do 66 sztuk ,
2. dopuszcza się budowę dróg dojazdowych eksploatacyjnych elektrowni wiatrowych oraz niezbędną sieć kablową związaną z eksploatacją elektrowni ,
3. poza obszarem lokalizacji elektrowni wiatrowych , drogami eksploatacyjnymi elektrowni teren będzie użytkowany w sposób dotychczasowy ,
4. szczegółowa lokalizacja elektrowni wiatrowych i dróg dojazdowych eksploatacyjnych elektrowni nastąpi w projekcie budowlanym, po przeprowadzeniu odpowiednich badań,
5. maksymalna wysokość najwyższego punktu łopaty wirnika elektrowni wiatrowej nad poziom terenu nie może przekroczyć 150 m. (+- 5m.),
6. lokalizacja elektrowni wiatrowych dopuszczalna jest w odległości min. 400 m. od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi dla elektrowni 0,85 MW i 550 m. dla elektrowni o mocy 2,0 MW w celu spełnienia warunków wynikających z norm dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku,
7. minimalna odległość osi wieży elektrowni wiatrowej od osi dróg : powiatowej (KP) 80 m., gminnej (KG) 40 m. i wewnętrznej (KW) 30 m.,
8. elektrownie wiatrowe powinny być pomalowane na kolor jasny, pastelowy, nie kontrastujący z otoczeniem . Zewnętrzne końce śmigieł elektrowni wiatrowych powinny być pomalowane kolorem pomarańczowym lub czerwonym na 1 / 3 długości

łopaty śmigła . Obowiązuje zakaz wykonywania napisów reklamowych z wyjątkiem nazw lub symboli inwestora lub wykonawcy,
9. układ przestrzenny i kompozycyjny wszystkich elektrowni wiatrowych musi zostać tak zaprojektowany, ażeby nie tworzył dysharmonii w krajobrazie poprzez przypadkowe zróżnicowanie wysokości lub usytuowanie. Obowiązuje nakaz ujednoczenia koloru i form elektrowni w obszarze całego projektowanego zespołu ,
10.po zakończeniu robót budowlano-montażowych obowiązuje przywrócenie pierwotnej , rolniczej funkcji .

Plan miejscowy nie precyzuje konkretnej lokalizacji elektrowni wiatrowych możliwych do realizacji lecz ogólnie wskazuje obszary gdzie mogą one powstać, określając maksymalną ich liczbę na 66. Biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z istniejącej zabudowy w sąsiedztwie obszaru planu miejscowego taka liczba elektrowni jest niemożliwa do realizacji. Także określona w tym planie maksymalna wysokość elektrowni na 155m znacząco ogranicza inwestowanie, gdyż większość elektrowni produkowanych współcześnie osiąga wysokość ok. 200m. Już sam fakt braku inwestycji w tym rejonie po prawie 20-tu latach obowiązywania planu miejscowego, mimo zainteresowania wielu potencjalnych inwestorów z branży energetyki wiatrowej, świadczy o tym, iż ustalenia planu nie są adekwatne do współczesnych potrzeb tej branży i będą musiały ulec zmianie. Jedynie w rejonie miejscowości Drzeżewo – Lipno 9 elektrowni wiatrowych zostało zaprojektowanych i uzyskało pozwolenie na budowę (nie zostały dotychczas wybudowane), zaś największy fragment obszaru objętego planem, w rejonie miejscowości Żoruchowo-Zgojewo oraz fragment obszaru w rejonie miejscowości Przebędowo nie zyskały dotychczas żadnych inwestycji (także w sferze projektów).

2. Uchwała Nr 58 / 92 / 03 Rady Gminy Główczyce z dnia 30 października 2003 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Główczyce w obrębie ewidencyjnym Wykosowo.

Oznaczenie terenu **FEW-RP** - teren lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną

§ 4.
Na terenach oznaczonych symbolem FEW-RP ustala się następujące zasady zagospodarowania :
1. przeznaczenie podstawowe – lokalizacja elektrowni wiatrowych o mocy do 3,5 MW w ilości do 18 sztuk ,
2. dopuszcza się budowę dróg dojazdowych eksploatacyjnych elektrowni wiatrowych oraz niezbędną sieć kablową związaną z eksploatacją elektrowni ,
3. poza obszarem lokalizacji elektrowni wiatrowych , drogami eksploatacyjnymi elektrowni teren będzie użytkowany w sposób dotychczasowy ,
4. szczegółowa lokalizacja elektrowni wiatrowych i dróg dojazdowych eksploatacyjnych elektrowni nastąpi w projekcie budowlanym ,
5. maksymalna wysokość najwyższego punktu łopaty wirnika elektrowni wiatrowej nad poziom terenu nie może przekroczyć 150 m. (+- 5m.),
6. lokalizacja elektrowni wiatrowych dopuszczalna jest w odległości min. 400 m. od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi dla elektrowni o mocy 0,85 MW i 550 m. dla elektrowni o mocy 3,5 MW w celu spełnienia warunków wynikających z norm dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku,

7. minimalna odległość osi wieży elektrowni wiatrowej od osi dróg : powiatowej (KP) 60 m., gminnej (KG) 40 m. i wewnętrznej (KW) 20 m.,
8. elektrownie wiatrowe powinny być pomalowane na kolor jasny, pastelowy, nie kontrastujący z otoczeniem. Zewnętrzne końce śmigieł elektrowni wiatrowych powinny być pomalowane kolorem pomarańczowym lub czerwonym na 1 / 3 długości łopaty śmigła . Obowiązuje zakaz wykonywania napisów reklamowych z wyjątkiem nazw lub symboli inwestora lub wykonawcy,
9. układ przestrzenny i kompozycyjny wszystkich elektrowni wiatrowych musi zostać tak zaprojektowany, ażeby nie tworzył dysharmonii w krajobrazie poprzez przypadkowe zróznicowanie wysokości lub usytuowanie. Obowiązuje nakaz ujednolicenia koloru i form elektrowni w obszarze całego projektowanego zespołu ,
10. po zakończeniu robót budowlano-montażowych obowiązuje przywrócenie pierwotnej , rolniczej funkcji .

Plan miejscowy nie precyzuje konkretnej lokalizacji elektrowni wiatrowych możliwych do realizacji lecz ogólnie wskazuje obszary gdzie mogą one powstać, określając maksymalną ich liczbę na 18 sztuk. W tym rejonie zaprojektowano 14 elektrowni wiatrowych, które uzyskały pozwolenie na budowę (nie zostały dotychczas wybudowane).

3. Uchwała NR 155/R/2012 RADY GMINY GŁÓWCZYCE z dnia 09 października 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Głównyzyce dla terenów obejmujących obszar w rejonie planowanej Farmy Wiatrowej Drzeżewo I

Oznaczenie terenu: **PE - tereny lokalizacji urządzeń produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (elektrownie wiatrowe)**

§4 ust 4

Dla terenów oznaczonych symbolem PE: 6.PE, 7.PE ustala się następujące przeznaczenie terenu i sposoby zagospodarowania:

- 1) przeznaczenie podstawowe: lokalizacja urządzeń produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
- 2) dopuszczalne sposoby zagospodarowania:
 - a) lokalizacja elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnymi urządzeniami budowlanymi,
 - b) lokalizacja urządzeń i sieci infrastruktury technicznej niezbędnych dla funkcjonowania obiektów budowlanych.

§9 ust 4

Dla terenów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (elektrowni wiatrowych) oznaczonych symbolem PE obowiązują następujące ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu:

- 1) w każdym terenie dopuszcza się lokalizację jednej elektrowni wiatrowej,
- 2) powierzchnia zabudowy maksymalnie 100%;
- 3) nie ustala się minimalnej powierzchni biologicznie-czynnej;;
- 4) maksymalna wysokość elektrowni wiatrowej w stanie wzniesionego śmigła 150,0 m (+- 5m) ponad poziom terenu;

- 5) ustala się wymóg zastosowania jednakowego koloru i zbliżonej wielkości elektrowni wiatrowych dla całej farmy wiatrowej (łącznie z elektrowniami wiatrowymi lokalizowanymi na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego Uchwałą Nr 58/92/03 Rady Gminy Główczyce z dnia 30 października 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Główczyce w obrębach ewidencyjnych Drzeżewo-Lipno, Żoruchowo, Zgojewo, Żelkowo, Przebędowo – w sąsiedztwie obszaru opracowania niniejszego planu);
- 6) elektrownie wiatrowe stanowią przeszkody lotnicze, ustala się wymóg przeszkodowego oznakowania oraz właściwego zgłoszenia przeszkód zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) ustala się wykonanie zabezpieczeń konstrukcji wieży przed porażeniem prądem;
- 8) dopuszcza się oświetlenie ochronne oraz ogrodzenie terenu;
- 9) w zagospodarowaniu terenu uwzględnić przebieg istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, ewentualne kolizje z planowanym zagospodarowaniem usunąć.

W pozostałym obszarze objętym opracowaniem planu miejscowego, stanowiącym obszar oddziaływania farmy wiatrowej ustalono zakaz lokalizacji zabudowy o funkcji mieszkaniowej. Plan miejscowy umożliwi lokalizację **dwóch elektrowni wiatrowych** oraz zabezpiecza strefę ochronną wokół tych obiektów – elektrownie wiatrowe posiadają pozwolenia na budowę, ale nie zostały dotychczas wybudowane.

4. Uchwała NR 154/R/2012 RADY GMINY GŁÓWCZYCE z dnia 09 października 2012r w sprawie uchwalenia mpzp fragmentu gminy Główczyce dla terenów obejmujących obszar w zakresie ustanowienia obszaru oddziaływania wokół obowiązujących planów miejscowych w rejonie FW Drzeżewo I i III

§4 ust 4

Dla terenów oznaczonych symbolem R: 1.R, 2.R, 7.R, 8.R, 9.R, 10.R, 11.R, 12.R, 13.R, 15.R, 16.R, 19.R, 20.R, 21.R ustala się następujące przeznaczenie terenu i sposoby zagospodarowania:

- 1) przeznaczenie podstawowe: tereny rolnicze położone w obszarze oddziaływania farmy wiatrowej;
- 2) dopuszczalne sposoby zagospodarowania:
 - a) uprawy rolnicze,
 - b) budowa budynków gospodarczych służących produkcji rolnej i magazynowaniu płodów rolnych w gospodarstwach rolnych,
 - c) lokalizacja budowli rolniczych i urządzeń budowlanych z nimi związanych, niezbędnych dla prowadzenia gospodarstwa rolnego,
 - d) zakaz lokalizacji zabudowy o funkcji mieszkaniowej,
 - e) zakaz zalesienia,
 - f) lokalizacja podziemnej kablowej sieci elektroenergetycznej średnich napięć oraz lokalizacja podziemnych sieci telekomunikacyjnych związanych z obsługą farmy wiatrowej;
 - g) lokalizacja podziemnej kablowej sieci elektroenergetycznej wysokich napięć oraz lokalizacja podziemnych sieci telekomunikacyjnych łączących stacje transformatorowe: o roboczej nazwie „Drzeżewo” i stację o roboczej nazwie „Darżyno” (stacje zlokalizowane poza obszarem opracowania planu),

- h) lokalizacja tymczasowego obiektu budowlanego niezbędnego dla potrzeb pomiaru wiatru w zakresie badania prędkości oraz kierunku wiatru (masztu pomiaru wiatru),
- i) lokalizacja innych urządzeń i sieci infrastruktury technicznej służącej obiektom budowlanym, zabudowie i prowadzeniu gospodarki rolnej,
- j) lokalizacja dróg wewnętrznych służących obiektom budowlanym, zabudowie i prowadzeniu gospodarki rolnej.

§9 ust 1

Dla terenów rolniczych oznaczonych symbolem R obowiązują następujące ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu:

- 1) dla budynków gospodarczych związanych z gospodarką rolną oraz dla budowli rolniczych i urządzeń budowlanych z nimi związanych, niezbędnych dla prowadzenia gospodarstwa rolnego obowiązuje nieprzekraczalna linia zabudowy od terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie farmy wiatrowej - 175m;
- 2) gabaryty zabudowy gospodarczej związanej z gospodarką rolną oraz budowli rolniczych i urządzeń budowlanych z nimi związanych, niezbędnych dla prowadzenia gospodarstwa rolnego:
 - a) wysokość obiektów budowlanych max 10m,
 - b) geometria dachu: nie ustala się;
- 3) zakaz tworzenia terenów zielonych obsadzonych zielenią wysoką oraz lokalizowania nowych zbiorników wodnych,
- 4) wymóg zachowania dostępności do sieci i urządzeń związanych z funkcjonowaniem podziemnych sieci kablowych elektroenergetycznych i podziemnych sieci telekomunikacyjnych oraz innej infrastruktury technicznej związanej z budową i funkcjonowaniem farmy wiatrowej lub stanowiących element infrastruktury technicznej łączącej stacje transformatorowe: stacje transformatorowe: o roboczej nazwie „Drzeżewo” i stację o roboczej nazwie „Darżyno” (stacje zlokalizowane poza obszarem opracowania planu);
- 5) miejsca kolizji planowanych sieci infrastruktury technicznej z istniejącymi elementami zagospodarowania, rozwiązać w projekcie budowlanym na podstawie uzyskanych warunków technicznych zarządców poszczególnych obiektów;
- 6) dla tymczasowego obiektu budowlanego – masztu do pomiaru wiatru ustala się:
 - a) maksymalna wysokość - 120,0 m ponad poziom terenu;
 - b) obiekt stanowi przeszkodę lotniczą, ustala się wymóg przeszkodowego oznakowania oraz właściwego zgłoszenia przeszkód zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - c) ustala się wykonanie zabezpieczeń konstrukcji masztu przed porażeniem prądem,
- 7) dopuszcza się lokalizację budowli, takich jak: drogi wewnętrzne, lokalizacja urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, w tym również niezwiązanej budową i funkcjonowaniem farmy wiatrowej.

Plan miejscowy nie umożliwia lokalizacji **elektrowni wiatrowych** a jedynie zabezpiecza strefę ochronną wokół elektrowni wiatrowych wskazywanych na podstawie ustaleń planów miejscowych w sąsiedztwie obszaru opracowania planu; ograniczenia dotyczą głównie terenów rolniczych, a wskazana strefa ochronna dotyczy potencjalnego oddziaływania akustycznego tych elektrowni (ograniczenia dla lokalizacji obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi).

5. Uchwała NR 186/R/2013 RADY GMINY GŁÓWCZYCE z dnia 28 stycznia 2013r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania fragmentu gminy Głównyzyce dla terenów obejmujących obszar w rejonie planowanej Farmy Wiatrowej Drzeżewo II

Oznaczenie terenu: **PE - tereny lokalizacji urządzeń produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (elektrownie wiatrowe)**

§4 ust 4

Dla terenów oznaczonych symbolem PE ustala się następujące przeznaczenie terenu i sposoby zagospodarowania:

- 1) przeznaczenie podstawowe: lokalizacja urządzeń produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;
- 2) dopuszczalne sposoby zagospodarowania:
 - a) lokalizacja elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnymi urządzeniami budowlanymi,
 - b) lokalizacja placów montażowych obiektów budowlanych farmy wiatrowej, w szczególności elektrowni wiatrowych,
 - c) lokalizacja dróg wewnętrznych oraz urządzeń i sieci infrastruktury technicznej niezbędnych dla funkcjonowania obiektów budowlanych.

§9 ust 4

Dla terenów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (elektrowni wiatrowych) oznaczonych symbolem PE obowiązują następujące ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu:

- a) w każdym terenie dopuszcza się lokalizację jednej elektrowni wiatrowej,
- b) powierzchnia zabudowy maksymalnie 100%;
- c) nie ustala się minimalnej powierzchni biologicznie-czynnej;
- d) maksymalna wysokość elektrowni wiatrowej w stanie wzniesionego śmigła 175,0 m ponad poziom terenu;
- e) ustala się wymóg zastosowania jednakowego koloru i zbliżonej wielkości elektrowni wiatrowych dla całej farmy wiatrowej;
- f) elektrownie wiatrowe stanowią przeszkody lotnicze, ustala się wymóg przeszkodowego oznakowania oraz właściwego zgłoszenia przeszkód zgodnie z przepisami odrębnymi;
- g) ustala się wykonanie zabezpieczeń konstrukcji wieży przed porażeniem prądem;
- h) dopuszcza się oświetlenie ochronne oraz ogrodzenie terenu;
- i) w zagospodarowaniu terenu uwzględnić przebieg istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, ewentualne kolizje z planowanym zagospodarowaniem usunąć.

W pozostałym obszarze objętym opracowaniem planu miejscowego, stanowiącym obszar oddziaływania farmy wiatrowej ustalono zakaz lokalizacji zabudowy o funkcji mieszkaniowej.

Plan miejscowy umożliwi lokalizację **szesnastu elektrowni wiatrowych** oraz zabezpiecza strefę ochronną wokół tych obiektów – elektrownie wiatrowe posiadają pozwolenia na budowę, ale nie zostały dotychczas wybudowane.

Podsumowując,

Aktualnie obowiązujące plany miejscowe, ustalające możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych dopuszczają posadowienie 102 takich obiektów. Jednakże pozwolenia na budowę uzyskało dotychczas 41 obiektów elektrowni wiatrowych, w trzech odrębnych zespołach: w rejonie miejscowości Drzeżewo – Lipno (11 sztuk), w rejonie miejscowości Bedziechowo-Siodłonie (16 sztuk) i w rejonie miejscowości Wykosowo (14 sztuk).

Mimo wskazania w obowiązujących planach miejscowych znacznej liczby możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych ich wykonanie jest problematyczne ze względu na zmiany przepisów prawa od momentu uchwalenia planów miejscowych, a także ze względu na znaczny postęp technologiczny w dziedzinie energetyki wiatrowej - dostępne obecnie na rynku urządzenia elektrowni wiatrowych nie spełniają kryteriów określonych w tych planach miejscowych, w szczególności jeśli chodzi o maksymalną dopuszczalną wysokość zabudowy a także maksymalną moc zainstalowaną tych urządzeń. Także monitoringi środowiska, zwłaszcza przeprowadzone ponad 20 lat temu, wymagają aktualizacji w celu określenia współcześnie występujących ograniczeń dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

3. WYDANE DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Po utracie ważności planu miejscowego tzw. ogólnego (sporządzonego i uchwalonego wg ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym), tj. od 1 stycznia 2004 r. dla większości obszaru gminy występowała sytuacja tzw. „braku planu”, gdzie inwestowanie odbywało się na podstawie indywidualnie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego). Decyzje takie wydaje Wójt Gminy w oparciu o projekty decyzji sporządzane przez uprawnione osoby.

Liczna wydawanych decyzji kształtuje się na poziomie około 40szt./rok. Najwięcej – ok. 35% wszystkich wydawanych decyzji dotyczy budynków mieszkalnych, ok. 22% dotyczy przebudowy i rozbudowy budynków pełniących różne funkcje, ok. 12% to decyzje związane z infrastrukturą techniczną, drogową, fotowoltaiką i biogazowniami, pozostała część z wydawanych decyzji o w.z. dotyczyła zmian parametrów zabudowy określonych w decyzjach, przepisania decyzji na inną osobę lub odmowy ustalenia warunków zabudowy. Jeśli chodzi o rozmieszczenie przestrzenne to najczęściej decyzji wydawanych jest dla obszarów miejscowości: Klęcino, Pobłocie, Żelkowo, Rumsko. Brak jest decyzji o warunkach zabudowy w największych miejscowościach gminy, tj. Główczycach i Izbicy, gdyż obowiązują tu plany miejscowe uchwalone w 2004 i 2007r.

Inwestycje dotyczą różnych terenów w gminie Główczyce, skupiają się w terenach już istniejącego zainwestowania (decyzje wz z racji swego charakteru prawnego dotyczą lokalizacji położonych w sąsiedztwie terenów zabudowanych o podobnej funkcji i sposobie zagospodarowania i zabudowy), a inwestycje celu publicznego to głównie inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej.

Nie wydano dotychczas decyzji o warunkach zabudowy dla elektrowni wiatrowych, co jest zrozumiałe, gdyż brak jest takich inwestycji w ewentualnym obszarze analizowanym dla takiej inwestycji – żadna elektrownia wiatrowa nie została dotychczas zbudowana.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 724) wprowadziła ograniczenia w lokalizacji dla nowych budynków mieszkaniowych lub z funkcją mieszkalną

Art. 4. 1. Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane:

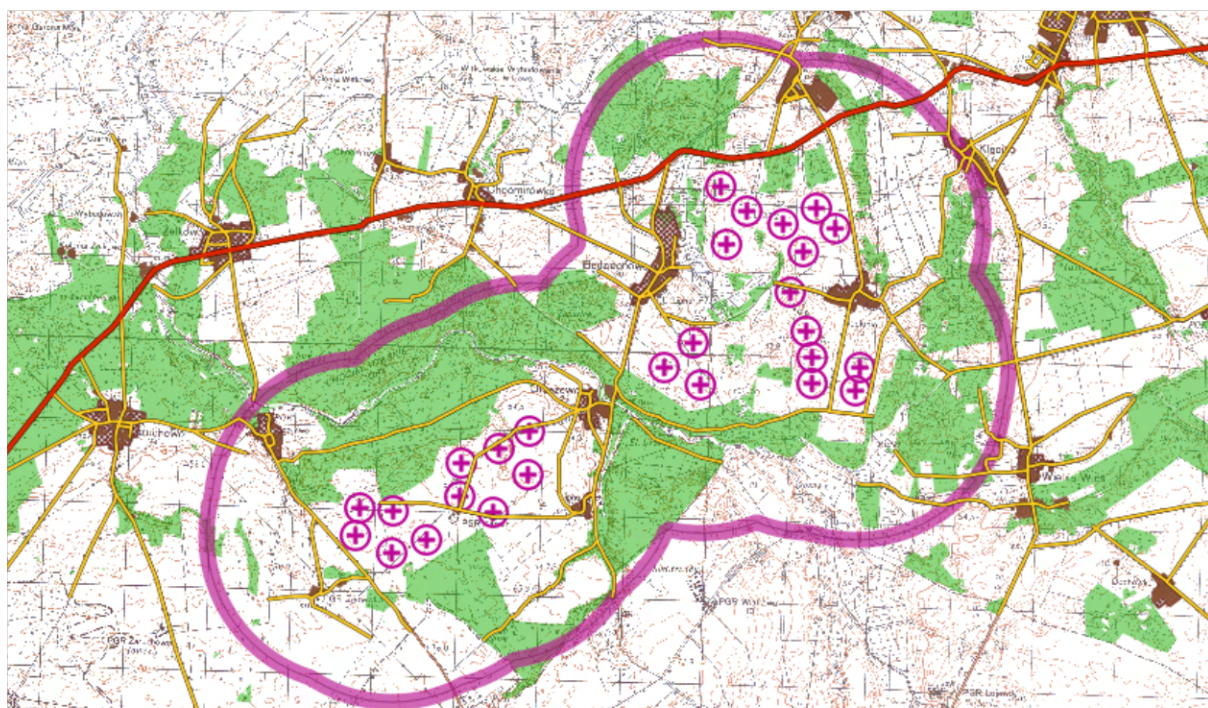
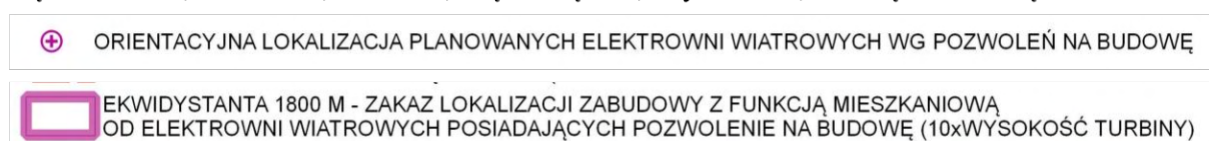
1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz

2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej

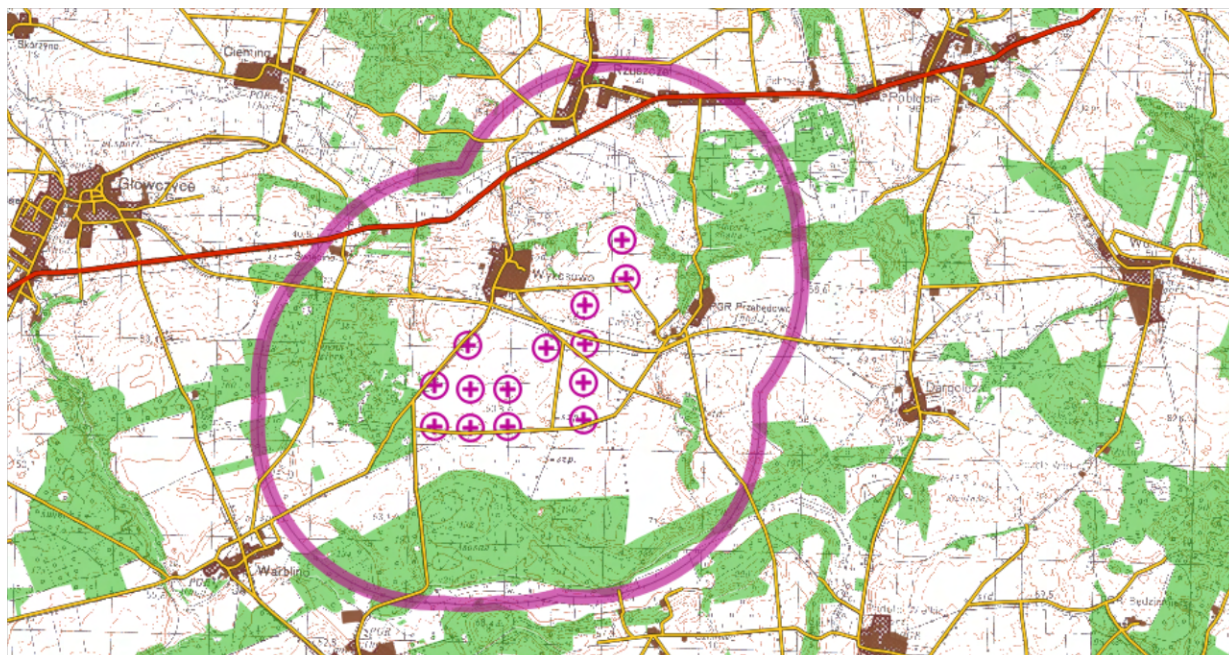
– jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)

Przy czym za elektrownię wiatrową uważa się także obiekt budowlany objęty decyzją o pozwoleniu na budowę albo zgłoszeniem, wobec którego organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu.

W związku z tym strefa zakazu lokalizacji nowych budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa (przepisy nie dotyczą przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, remontu, montażu lub odbudowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa) wynosi 1800m od elektrowni wiatrowych posiadających pozwolenie na budowę. W obszarze tym od 15 lipca 2019r. nie można wydawać decyzji o warunkach zabudowy dla nowych budynków mieszkaniowych lub z funkcją mieszkalną. Orientacyjny zasięg obszaru wskazano na poniższych rycinach; dotyczy to kilku miejscowości, które w całości lub w części znajdują się w zasięgu tego obszaru: Zgojewo, Drzeżewo, Lipno, Będziechowo, Siodłonie, Rumsko, część Klęcina, Wykosowo, Przebędowo i część Rzuszcza.

Ryc. 13 Zasięg strefy zakazu lokalizacji dla nowych budynków mieszkaniowych lub z funkcją mieszkalną w otoczeniu planowanych farm wiatrowych „Drzeżewo I” i „Drzeżewo II”

Ryc. 14 Zasięg strefy zakazu lokalizacji dla nowych budynków mieszkaniowych lub z funkcją mieszkalną w otoczeniu planowanej farmy wiatrowej „Drzezewo III”

Określenie ustawowej minimalnej odległości zabudowy o funkcji mieszkalnej od istniejących elektrowni wiatrowych (10 x ich wysokość) powoduje wyłączenie z lokalizacji nowych budynków mieszkalnych dziesięciu miejscowości (z wyjątkiem obszarów posiadających plany miejscowe). Do 15 lipca 2022 r. dopuszczalne jest sporządzanie planów miejscowych dla tych obszarów, w celu uregulowania zasad inwestowania (przez 72 miesiące od wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe).

Od momentu wejścia w życie ustawy z 2016 r., lokalizacja elektrowni wiatrowych jest możliwa wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

4. ELEMENTY PONADLOKALNEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ISTOTNE DLA ROZMIESZCZENIA ELEKTROWNI WIATROWYCH

Przez teren gminy przebiegają ponadlokalne sieci infrastruktury technicznej, które wprowadzają ograniczenia dla lokalizacji zabudowy, w tym elektrowni wiatrowych, w południowej części gminy są to:

- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 700 relacji Szczecin-Gdańsk (odcinek IV Słupsk-Wiczlino), przebiegający w południowo-wschodniej części gminy,
- linia elektroenergetyczna najwyższych napięć NN 400kV relacji Słupsk – Żydowo.

Dla gazociągów obowiązują wymogi prawne określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie:

§ 10. 1. Dla gazociągów należy wyznaczyć, na okres ich użytkowania, strefy kontrolowane (strefa kontrolowana to obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu).

2. W strefach kontrolowanych należy kontrolować wszelkie działania, które mogłyby spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego użytkowanie i funkcjonowanie.

3. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzić stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania.

4. W strefach kontrolowanych nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej niż 2,0 m od gazociągów o średnicy do DN 300 włącznie i 3,0 m od gazociągów o średnicy większej niż DN 300, licząc od osi gazociągu do pni drzew. Wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.

(...)

6. Szerokość stref kontrolowanych, o których mowa w ust. 1, powinna wynosić dla gazociągów o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP):

1) do 0,5 MPa włącznie – 1,0 m;

2) powyżej 0,5 MPa do 1,6 MPa włącznie – 2,0 m;

3) powyżej 1,6 MPa oraz o średnicy:

a) do DN 150 włącznie – 4,0 m,

b) powyżej DN 150 do DN 300 włącznie – 6,0 m,

c) powyżej DN 300 do DN 500 włącznie – 8,0 m,

d) powyżej DN 500 – 12,0 m

Od czerwca 2021 r. znany jest projekt zmiany rozporządzenia, który ma wprowadzać zmiany i uzupełnienia dotyczące dostosowania przepisów prawa do obecnie obowiązującej wiedzy technicznej i do obecnie dostępnych technologii wykorzystywanych przy projektowaniu i budowie sieci gazowych. Między innymi ma zostać uregulowana kwestia odległości gazociągów od elektrowni wiatrowych; propozycja zapisu jest następująca:

*„odległość gazociągu o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP) powyżej 1,6 MPa od elektrowni wiatrowej, mierzona pomiędzy osią gazociągu a zewnętrznym obrysem fundamentu tej elektrowni od strony gazociągu, nie mogła być mniejsza niż połowa szerokości strefy kontrolowanej gazociągu, jednak **nie mniejsza niż 10 m**”.*

Odległość obiektów budowlanych, w tym elektrowni wiatrowych od gazociągów nie jest znacząco ograniczająca ich lokalizację, należy jednak w projektowaniu uwzględnić uzgodnienie z zarządcą sieci gazowej w celu zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania gazociągu.

Dla linii elektroenergetycznych brak jest przepisów odrębnych, w postaci rozporządzeń właściwego Ministra, określających odległości obiektów budowlanych od sieci (w zależności od rodzaju obiektu czy napięcia linii) jednakże poszczególni zarządcy sieci elektroenergetycznych ustalają zasady lokalizowania obiektów budowlanych, mając na względzie przede wszystkim bezpieczeństwo funkcjonowania sieci i niezakłóconą pracę krajowego systemu elektroenergetycznego.

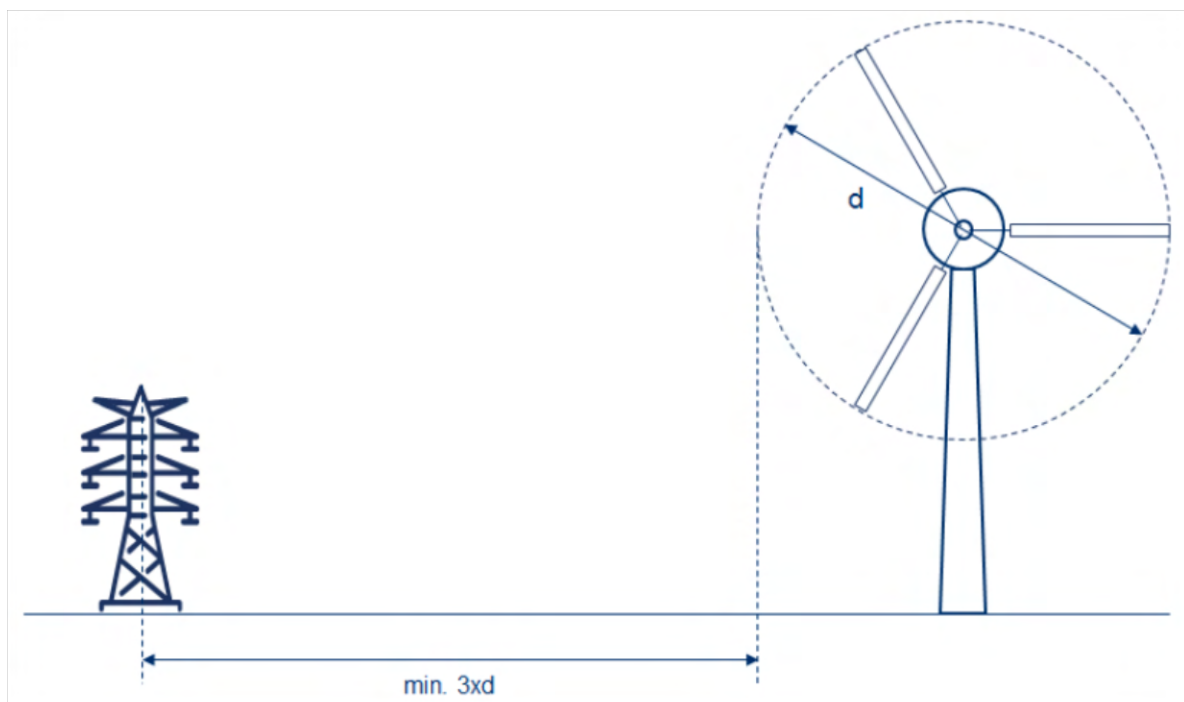
Dla napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV, przebiegającej przez gminę Główny, ustalono w studium wymagany pas technologiczny o szerokości 80 m (po 40 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym); w którym obowiązują następujące zasady lokalizowania nowego zagospodarowania:

- warunki lokalizacji wszelkich obiektów należy uzgadniać z właścicielem linii,
- nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
- wszelkie zmiany w użytkowaniu terenu w obrębie pasa i jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,

Według standardowej specyfikacji technicznej nr PSE-SF.ODLTW.NN PL/2019v1 „odległość turbin wiatrowych od linii elektroenergetycznych NN” wydanej przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne w styczniu 2019r. określono następujące wymagania:

„Minimalna dopuszczalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, wynosi trzykrotność średnicy koła (3xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej, zgodnie z poniższym rysunkiem.

W przypadku lokalizacji turbiny wiatrowej w odległości, liczonej pomiędzy najbardziej skrajnym elementem turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) a osią trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, mniejszej niż pięciokrotność średnicy koła zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej (5xd), należy zapewnić, aby przewody odgromowe wszystkich przęseł linii elektroenergetycznej, które w całości lub częściowo znajdują się w odległości mniejszej niż 5xd od krańców łopat turbiny, były wyposażone w czynną ochronę przeciwdrganiową.”

Ryc. 15 Rysunek poglądowy: Minimalna wymagana odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN wg specyfikacji technicznej nr PSE-SF.ODLTW.NN PL/2019v1 (2019)

Mimo iż wskazane odległości od linii elektroenergetycznej nie stanowią przepisów prawa powszechnie obowiązujących to jednak przy lokalizacji turbin wiatrowych w ich sąsiedztwie są to odległości, które podlegają uzgodnieniu z zarządcą sieci. Biorąc pod uwagę długość śmigła nowoczesnych turbin (60-65m) odległość ta może wynosić nawet ponad 400m, wyłączając tym samym pas terenu szerokości ponad 800m wzdłuż linii z lokalizacji elektrowni wiatrowych.

5. WNIOSKI

Podsumowanie wniosków uwarunkowań gospodarki przestrzennej są następujące:

- największy potencjał dla lokalizacji elektrowni wiatrowych występuje w południowo zachodniej i centralnej części gminy, co znajduje odzwierciedlenie w istniejących już kierunkach zagospodarowania przestrzennego - nie przewiduje się lokalizacji farm wiatrowych w strefie funkcjonalno-przestrzennej III Północno-Wschodniej; kierunki te są zbieżne z uwarunkowaniami środowiskowymi - wyłączenie z lokalizacji północnej części gminy, w szczególności w rejonie Słowińskiego Parku Narodowego i jego otuliny oraz wschodniej części gminy, w rejonie doliny Łeby;
- gmina posiada w dokumencie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wystarczające rezerwy terenów inwestycyjnych na wszystkie funkcje, które zabezpieczają rozwój gminy w perspektywie kilkudziesięciu lat; wymagają one jednak zbilansowania, porównania z rzeczywistym zapotrzebowaniem oraz dookreślenia funkcjonalnego – zagadnienie to jest przedmiotem bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, który wykonuje się w toku sporządzania projektu zmiany studium, a które dotychczas nie zostało dla gminy wykonane; uszczegółowienie terenów inwestycyjnych i nierozpraszanie zabudowy w poszczególnych miejscowościach pozwoli na powiększenie potencjału terenów pod lokalizację elektrowni wiatrowych;
- dotychczasowe tereny wyznaczone w studium prawie wszystkie zostały już „skonsumowane” planami miejscowymi, a część przedsięwzięć uzyskało nawet pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowych oraz niezbędnej infrastruktury towarzyszącej;
- zmiana studium dla lokalizacji nowych przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej (lub uaktualnienie dotychczasowych) podjęta w 2015r. nie została dokonana ze względu na zmianę przepisów w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych (Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 724), gdzie minimalna odległość od zabudowy o funkcji mieszkalnej do elektrowni wiatrowych została określona na 10 x ich wysokość;
- ustawowe wprowadzenie (16 lipca 2016 r.) zasad lokalizacji elektrowni w stosunku do zabudowy o funkcji mieszkalnej (budynków mieszkaniowych lub o funkcji mieszanej w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa) spowodowało ograniczenia w inwestowaniu w nową zabudowę w promieniu 1800m od planowanych elektrowni wiatrowych (od 16 lipca 2019r. zakaz ustalania warunków zabudowy dla takich inwestycji); przepis ten powoduje wyłączenie z lokalizacji nowych budynków wielu całych miejscowości; możliwe jest jedynie sporządzenie planu miejscowego dla tych obszarów celem uregulowania zasad inwestowania (przez 72 miesiące od wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe);
- zmiana studium dla lokalizacji nowych przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej (lub uaktualnienie dotychczasowych) podjęta w 2019r. nie została dokonana ze względu na kolizję z korytarzem ekologicznym rzeki Łeby - brak uzgodnienia z Zarządem

Województwa Pomorskiego i negatywne opinie innych organów, w tym z zakresu ochrony środowiska;

- obowiązujące plany miejscowe, ustalające lokalizację elektrowni wiatrowych i niezbędnej infrastruktury technicznej dla ich funkcjonowania pochodzą z różnych okresów czasu, „stare” plany (2003r.) są obecnie mało realizowalne ze względu na postęp technologiczny, zaś „nowsze” plany (2013) stały się podstawą do pozwoleń na budowę dla planowanych przedsięwzięć – farm wiatrowych „Drzeżewo I, II i III”.

CZEŚĆ III.
SYNTEZA – WNIOSKI DLA SAMORZĄDU GMINY
GŁÓWCZYCE

Na podstawie przeprowadzonych analiz uwarunkowań środowiskowych (część I niniejszego opracowania) oraz uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego (część II niniejszego opracowania) sformułowano następujące wnioski końcowe:

1. Wg aktualnego stanu prawnego (maj 2022r.), zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. j. Dz. U. 2021, poz. 724) lokalizacja elektrowni wiatrowych jest możliwa wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, **w odległości** od zabudowy mieszkaniowej lub o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, od obszarów objętych formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000) i leśnych kompleksów promocyjnych **równiej lub większej od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej**, mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu elektrowni łącznie z wirnikiem wraz ze śmigłami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).

W gminie Głównyzyce ww. odległość dotyczy zabudowy mieszkaniowej lub o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, we wszystkich miejscowościach gminy oraz rozproszonej zabudowy zagrodowej, granicy obszaru Słowińskiego Parku Narodowego, granic obszarów dwóch rezerwatów przyrody i granic czterech obszarów Natura 2000. Przy przyjęciu wysokości elektrowni aktualnie dostępnych na rynku na 175-210 m (razem ze śmigłem), czyli odpowiednio odległości od zabudowy o funkcji mieszkaniowej i form ochrony przyrody wynoszącej 1800-2150 m (uwzględnia długość śmigła 50m), **w obecnym stanie prawnym (maj 2022 r.) brak możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarze gminy Głównyzyce;**

2. Na obszarze gminy Głównyzyce wybudowane mogą być jedynie elektrownie wiatrowe posiadające prawomocne pozwolenie na budowę wydane na podstawie przepisów sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. j. Dz. U. 2021, poz. 724); dotyczy to 41 elektrowni wiatrowych zgrupowanych w trzech zespołach.
3. Po ewentualnym uchyleniu lub zmianie ww. ustawy, przy założeniu powrotu do przepisów prawa obowiązujących przed jej wprowadzeniem lub ustanowieniem porównywalnych przepisów, ze względu na uwarunkowania środowiskowe: przyrodnicze (fizjograficzne, ekologiczne, zasobowo-użytkowe i wynikające z ustanowionych form ochrony przyrody), krajobrazowe i sozologiczne, **lokalizacja elektrowni wiatrowych będzie możliwa na terenach występujących w dość dużym rozproszeniu przestrzennym, głównie w południowej części gminy Głównyzyce;** wiele z tych terenów jednak ma problemowy charakter z uwagi na uwarunkowania ochrony krajobrazu kulturowego.

Wskazane na załączniku kartograficznym 1 „Uwarunkowania środowiskowe lokalizacji elektrowni wiatrowych” tereny o najmniejszych ograniczeniach środowiskowych fizjograficznych, ekologicznych, zasobowych, ochrony przyrody, krajobrazowych i akustycznych lokalizacji elektrowni wiatrowych każdorazowo **podlegać będą weryfikacji w inwentaryzacjach przyrodniczych oraz monitoringach ptaków i nietoperzy** wykonanych dla konkretnych lokalizacji.

3. **Wiodące uwarunkowania wynikające z zagospodarowania przestrzennego** obszaru gminy Głównyzyce dla lokalizacji elektrowni wiatrowych związane są przede wszystkim **z istniejącymi elementami zagospodarowania**, w szczególności zabudową o funkcji mieszkaniowej (zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna, zabudowa o funkcji mieszanej z funkcją mieszkaniową) a także z przebiegiem ponadlokalnej infrastruktury technicznej (gazociąg wysokiego ciśnienia DN700 oraz napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 400kV).
4. Dodatkowo, istotne **uwarunkowania wynikające z zagospodarowania przestrzennego** obszaru gminy Głównyzyce dla lokalizacji elektrowni wiatrowych dotyczą **planowanej zabudowy**, w szczególności zabudowy o funkcji mieszkaniowej (zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna, zabudowa o funkcji mieszanej z funkcją mieszkaniową), przy czym o ile planowana zabudowa wskazana w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ma charakter trwały (ewentualna zmiana, przywrócenie do rolniczego przeznaczenia terenu wiąże się ze skutkami finansowymi dla gminy) o tyle wskazane w dokumencie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głównyzyce obszary koncentracji i rozwoju zabudowy i zainwestowania możliwość lokalizacji funkcji mieszkaniowej, czy to w postaci zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej czy to w formie zabudowy mieszkaniowo-usługowej mogą podlegać weryfikacji, która pozwoliłaby na doprecyzowanie wielkości i kierunków rozwojowych poszczególnych miejscowości w gminie (o ile nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), co powoduje znaczne ograniczenia dla lokalizacji elektrowni wiatrowych; tym bardziej, że wielkości wskazanych terenów rozwojowych znacznie przekraczają potrzeby rozbudowy poszczególnych miejscowości.
5. Tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych ustalone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Głównyzyce są **w większości zgodne** z uwarunkowaniami środowiskowymi rozpoznanymi w niniejszym opracowaniu; potwierdzenia szczegółowymi badaniami terenowymi wymagają np. zasięgi lasów i większych zadrzewień oraz istnienie alei i szpalerów drzew.

Występujące niezgodności wyznaczonych terenów dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczą wyłącznie planów miejscowych sporządzanych ok. 20lat temu (plany miejscowe z 2003r. w obrębach ewidencyjnych Drzeżewo-Lipno, Żoruchowo, Zgojewo, Żelkowo, Przebądowo oraz w obrębie ewidencyjnym Wykosowo) – wskazywane w tych opracowaniach możliwości posadowienia elektrowni wiatrowych nie mają charakteru konkretnych terenów przeznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych, lecz wyznaczają znaczne obszary gruntów rolnych z możliwością lokalizacji maksymalnej liczby turbin w całym obszarze planów. Późniejsza weryfikacja tych zasięgów (np. w rejonie Zgojewa Drzeżewa i lipna lub w rejonie Wykosowa) wykazała, że mają one charakter ogólny, a szczegółowe badania środowiska wskazały na liczne ograniczenia możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych, stąd ich ilość może być znacznie mniejsza od planowanej.

6. Obowiązujące plany miejscowe dopuszczające możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych posiadają problematyczne ustalenia wskaźników zabudowy i parametrów obiektów; ze względu na znaczny postęp technologiczny w dziedzinie energetyki wiatrowej - dostępne obecnie na rynku urządzenia elektrowni wiatrowych mogą nie spełniać kryteriów określonych w tych planach miejscowych, w szczególności jeśli chodzi o maksymalną dopuszczalną wysokość zabudowy (określoną w tych planach na 155 lub 175 m) a także maksymalną moc zainstalowaną tych urządzeń, określoną w dwóch planach miejscowych na maksymalnie 3,5 MW; stanowi to znaczący czynnik ograniczający lokalizację współczesnych siłowni wiatrowych.
7. Część terenów wskazywanych dotychczas w polityce przestrzennej gminy (dokument studium 2012), jako tereny potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych – w rejonie Wolinii, Podola Wielkiego, Dochówka czy na zachód od Zgojewa nie posiada opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a jednocześnie są to obszary, gdzie na fragmentach możliwa jest ich lokalizacja, uwzględniając rozpoznania środowiskowe i uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego; jednak możliwość opracowania planów miejscowych i rozmieszczenie nowych turbin wiatrowych w tych rejonach będzie możliwe dopiero po zmianie lub uchyleniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. j. Dz. U. 2021, poz. 724) w zakresie uzależniającym ich lokalizację od dziesięciokrotnej odległości od zabudowy o funkcji mieszkaniowej.

Podobnie sytuacja przedstawia się na innych obszarach, które na podstawie rozpoznania uwarunkowań środowiskowych i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego wskazują na możliwość lokalizacji chociażby pojedynczych elektrowni wiatrowych, np.. w rejonie Górzyna, Stowięcina czy Szczypkowiec lub Dargolezy, a nie zostały aktualnie ujęte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - rozmieszczenie nowych turbin wiatrowych w tych rejonach będzie możliwe dopiero po zmianie lub uchyleniu przepisów ww. ustawy.

Podsumowując,

Uwzględnienie uwarunkowań wynikających z zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Głównyca sprawia, że możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach wskazanych w wyniku rozpoznania uwarunkowań środowiskowych będą jeszcze mniejsze, jednak uwarunkowania środowiskowe mają w dużej mierze charakter bezwzględny (ale zmienny w okresach rzędu kilkunastu-kilkudziesięciu lat), zaś uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego mają charakter w dużej mierze względny – zadania z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego należą do zadań własnych samorządu (a warunki ich realizacji podlegają zmianom wynikającym ze zmian prawa powszechnego).